

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Στρασβούργο, 5.7.2016
COM(2016) 450 final

2016/0208 (COD)

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 σχετικά με την πρόληψη της
χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από
παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και για την
τροποποίηση της οδηγίας 2009/101/ΕΚ**

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

{ SWD(2016) 223 final }
{ SWD(2016) 224 final }

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Η παρούσα πρόταση καθορίζει μια σειρά μέτρων για την καλύτερη αντιμετώπιση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και την εξασφάλιση μεγαλύτερης διαφάνειας στις χρηματοοικονομικές συναλλαγές και τις εταιρικές οντότητες εντός του προληπτικού νομικού πλαισίου που εφαρμόζεται στην Ένωση, δηλαδή της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 («4AMLD»)¹. Καθορίζει επίσης ορισμένες επακόλουθες τροποποιήσεις στους σχετικούς κανόνες του εταιρικού δικαίου στο πλαίσιο της οδηγίας 2009/101/ΕΚ².

Η έγκριση των επικαιροποιημένων κανόνων για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες τον Μάιο του 2015, αποτέλεσε σημαντικό βήμα για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του αγώνα της ΕΕ κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και για την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Ωστόσο, η τρομοκρατική απειλή έχει αναπτυχθεί και εξελιχθεί το τελευταίο διάστημα. Ταυτόχρονα, τροφοδοτούμενο από την πρόοδο της τεχνολογίας και των επικοινωνιών, το παγκόσμια διασυνδεδεμένο χρηματοπιστωτικό σύστημα καθιστά εύκολη την απόκρυψη και μεταφορά κεφαλαίων σε όλο τον κόσμο, με τη γρήγορη και εύκολη σύσταση εικονικών εταιρειών σε διασυνοριακό επίπεδο και σε πολλές έννομες τάξεις, το οποίο καθιστά όλο και πιο δύσκολο τον εντοπισμό των χρημάτων. Οι μετερχόμενοι τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, οι φοροφυγάδες, οι τρομοκράτες, οι απατεώνες και άλλοι εγκληματίες μπορούν όλοι να καλύπτουν τα ίχνη τους με αυτόν τον τρόπο.

Ένα υγιές χρηματοπιστωτικό σύστημα που εφαρμόζει τα κατάλληλα εργαλεία εξέτασης και ανάλυσης, μπορεί, βοηθώντας στην αποκάλυψη αντικανονικών πρακτικών συναλλαγών, να συμβάλει στην καλύτερη κατανόηση των τρομοκρατικών και εγκληματικών συνδέσεων, δικτύων και απειλών και να οδηγήσει στην ανάληψη των σχετικών προληπτικών ενεργειών από όλες τις εμπλεκόμενες αρμόδιες αρχές. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν κενά στην εποπτεία των πολυάριθμων οικονομικών μέσων που χρησιμοποιούνται από τους τρομοκράτες, από τα μετρητά και το εμπόριο πολιτιστικών αγαθών έως τα εικονικά νομίσματα και τις ανώνυμες προπληρωμένες κάρτες. Η παρούσα πρόταση αποσκοπεί στην αντιμετώπιση αυτών των κενών, αποφεύγοντας τα περιττά εμπόδια στη λειτουργία των συστημάτων πληρωμών και των χρηματοπιστωτικών αγορών για τους απλούς, νομοταγείς- πολίτες και τις επιχειρήσεις, εξισορροπώντας έτσι την ανάγκη αύξησης της ασφάλειας με την ανάγκη προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας των δεδομένων, καθώς και των οικονομικών ελευθεριών.

¹ Οδηγία (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και την κατάργηση της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της οδηγίας 2006/70/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 141 της 5.6.2015, σ. 73).

² Οδηγία 2009/101/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, περί συντονισμού των εγγυήσεων που απαιτούνται στα κράτη μέλη εκ μέρους των εταιρειών, κατά την έννοια του άρθρου 48 δεύτερο εδάφιο της συνθήκης, για την προστασία των συμφερόντων των εταίρων και των τρίτων, με σκοπό να καταστούν οι εγγυήσεις αυτές ισοδύναμες (ΕΕ L 258 της 1.10.2009, σ. 11).

Ταυτόχρονα και πέραν των θεμάτων χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, έχουν επισημανθεί σημαντικά κενά στη διαφάνεια των οικονομικών συναλλαγών σε όλο τον κόσμο τα οποία δείχνουν ότι οι εξωχώριες έννομες τάξεις χρησιμοποιούνται συχνά ως τόποι εγκατάστασης ενδιάμεσων οντοτήτων έτσι ώστε ο πραγματικός ιδιοκτήτης να αποστασιοποιηθεί από τα περιουσιακά στοιχεία που του ανήκουν, συχνά για να αποφύγει ή να διαφύγει την πληρωμή φόρου. Η παρούσα πρόταση αποσκοπεί στην αποφυγή της μεγάλης κλίμακας απόκρυψης κεφαλαίων που μπορεί να παρεμποδίσει την αποτελεσματική καταπολέμηση του οικονομικού εγκλήματος και στην εξασφάλιση ενισχυμένης εταιρικής διαφάνειας, έτσι ώστε οι πραγματικοί δικαιούχοι των εταιρειών ή άλλων νομικών μορφωμάτων να μην μπορούν να κρυφτούν πίσω από άγνωστες ταυτότητες.

Στο ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την ασφάλεια³ η Επιτροπή προσδιόρισε ως προτεραιότητα την αναβάθμιση του νομικού πλαισίου της ΕΕ για την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας. Τα συμπεράσματα του Συμβουλίου Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων στις 20 Νοεμβρίου 2015⁴, του Συμβουλίου Οικονομικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων της 8ης Δεκεμβρίου 2015⁵, καθώς και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 2015⁶ επεσήμαναν στο σύνολό τους την ανάγκη για περαιτέρω εντατικοποίηση των εργασιών στον τομέα αυτόν, χρησιμοποιώντας ως βάση τις βελτιώσεις που πραγματοποιήθηκαν στην οδηγία 4AMLD.

Στις 2 Φεβρουαρίου 2016, η Επιτροπή παρουσίασε ένα σχέδιο δράσης για την ενίσχυση της καταπολέμησης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας⁷ που επικεντρώνεται σε δύο κύριους άξονες δράσης: τον εντοπισμό τρομοκρατών μέσω κεφαλαιακών κινήσεων και την παρεμπόδισή τους να μεταφέρουν κεφάλαια και άλλα περιουσιακά στοιχεία και την εξάλειψη των πηγών εσόδων που χρησιμοποιούν οι τρομοκρατικές οργανώσεις, στοχεύοντας στην ικανότητά τους να αντλούν κεφάλαια. Το σχέδιο δράσης ανακοίνωσε μια σειρά στοχευμένων επιχειρησιακών και νομοθετικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της παρούσας πρότασης, τα οποία πρόκειται να τεθούν σε εφαρμογή ταχέως.

Στις 12 Φεβρουαρίου 2016, το Συμβούλιο Οικονομικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων απηύθυνε έκκληση στην Επιτροπή να υποβάλει την πρότασή της για την τροποποίηση της οδηγίας 4AMLD το συντομότερο δυνατό και το αργότερο έως το δεύτερο τρίμηνο του 2016. Στις 22 Απριλίου 2016, το άτυπο Συμβούλιο ECOFIN απηύθυνε επίσης έκκληση για ανάληψη δράσης, ιδίως για την ενίσχυση της προσβασιμότητας των μητρώων πραγματικών δικαιούχων, τη διευκρίνιση των απαιτήσεων καταχώρισης για τις εταιρείες καταπιστευματικής διαχείρισης (trust), την επίσπευση της διασύνδεσης των εθνικών μητρώων πραγματικών δικαιούχων, την προώθηση της αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους και την ενίσχυση των κανόνων δέουσας επιμέλειας⁸. Στο

³ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή Περιφερειών με τίτλο «Το ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την ασφάλεια», COM(2015) 185 final.

⁴ <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/11/20-jha-conclusions-counter-terrorism/>

⁵ <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/12/08-ecofin-conclusions-corporate-taxation/>

⁶ <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/12/18-euco-conclusions/>

⁷ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με σχέδιο δράσης για την ενίσχυση της καταπολέμησης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, COM(2016) 50 final.

⁸ <http://english.eu2016.nl/documents/publications/2016/04/22/informal-ecofin---line-to-take-nl-presidency>.

ψηφισμά του της 16ης Δεκεμβρίου 2015⁹, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είχε ήδη επισημάνει ότι η βελτίωση της διαφάνειας, του συντονισμού και της σύγκλισης σε σχέση με τις πολιτικές για τη φορολογία εταιρειών παρέχει αποτελεσματικό πλαίσιο για τη διασφάλιση θεμιτού ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων της Ένωσης και την προστασία των κρατικών προϋπολογισμών από δυσμενή αποτελέσματα.

Η προτεινόμενη αναθεώρηση της οδηγίας 4AMLD συνάδει επίσης με τις παγκόσμιες εξελίξεις. Σε διεθνές επίπεδο, τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών 2199(2015) και 2253(2015) απηύθυναν έκκληση για τη λήψη μέτρων με σκοπό να εμποδίσουν τις τρομοκρατικές ομάδες να αποκτήσουν πρόσβαση σε διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Επιπλέον, η δήλωση των ηγετών της G20 της 18ης Απριλίου 2016 ζητεί από την ειδική ομάδα χρηματοοικονομικής δράσης (FATF) και το παγκόσμιο φόρουμ για τη διαφάνεια και την ανταλλαγή πληροφοριών για φορολογικούς λόγους να υποβάλουν αρχικές προτάσεις για τη βελτίωση της εφαρμογής των διεθνών προτύπων για τη διαφάνεια, καθώς και για τη διαθεσιμότητα πληροφοριών σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο και την ανταλλαγή τους σε διεθνές επίπεδο.

Η αποτελεσματική εποπτεία και επιβολή του νόμου είναι κρίσιμης σημασίας για την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και της εγκληματικότητας γενικότερα. Η Επιτροπή θα παρακολουθεί την ορθή μεταφορά των απαιτήσεων της Ένωσης στο εθνικό δίκαιο, καθώς και την αποτελεσματική εφαρμογή τους από τα κράτη μέλη στην πράξη.

- **Συνοχή με τις υφιστάμενες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Στις 20 Μαΐου 2015 θεσπίστηκε ένα αναθεωρημένο πλαίσιο καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και καταπολέμησης της τρομοκρατίας (ΚΕΧ/ΧΤ). Οι αναθεωρημένοι κανόνες αποτελούνται από την οδηγία 4AMLD και τον κανονισμό (ΕΕ) 2015/847 περί στοιχείων που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών.

Η ημερομηνία μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο της οδηγίας 4AMLD και η έναρξη ισχύος του κανονισμού (ΕΕ) 2015/847 είναι η 26η Ιουνίου 2017. Ωστόσο, η Επιτροπή έχει ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να προετοιμαστούν για την ημερομηνία μεταφοράς της οδηγίας 4AMLD και η παρούσα πρόταση τροποποιεί την ημερομηνία αυτή μέχρι την 1η Ιανουαρίου το 2017. Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις αφορούν επιλεγμένα θέματα που μπορεί ήδη να κληθούν τα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν, στο πλαίσιο της εν εξελίξει διαδικασίας της μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο των διατάξεων της 4AMLD. Όλα τα μέτρα αποσκοπούν στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του ισχύοντος συστήματος ΚΕΧ/ΧΤ και έχουν καταρτιστεί για να το συμπληρώσουν με συνέπεια. Επομένως, η παρούσα πρόταση θεσπίζει κανόνες που βασίζονται στην εμπειρία των κρατών μελών όσον αφορά τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο και την εφαρμογή της οδηγίας 4AMLD (δημιουργία κεντρικών μητρώων), την απόκριση στα αιτήματα εκείνων που εφαρμόζουν αποτελεσματικά τους κανόνες [ορισμός νέων υπόχρεων οντοτήτων, εξουσιοδότηση των εθνικών μονάδων χρηματοοικονομικών πληροφοριών (ΜΧΠ), εναρμόνιση της προσέγγισης προς τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου] και αντανakλούν τις νεότερες τάσεις που παρατηρούνται στον τομέα της καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (βελτίωση της πρόσβασης σε πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο). Ως εκ

⁹ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2015-0457+0+DOC+XML+V0//EL>

τούτου, η παρούσα πρόταση προβλέπει ένα πλαίσιο που θα επιτρέψει στην εθνική έννομη τάξη των κρατών μελών να είναι ενημερωμένη και καλύτερα προετοιμασμένη για να αντιμετωπίσει τις τρέχουσες προκλήσεις. Τα κράτη μέλη, στο πλαίσιο των δεσμεύσεων που έχουν ήδη αναλάβει, θα πρέπει να είναι σε θέση να επισπεύσουν τον ρυθμό μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο των διατάξεων αυτών.

Η παρούσα πρόταση προβαίνει σε απολογισμό των ευρημάτων και της αξιολόγησης από την Επιτροπή μέσω των υφιστάμενων μηχανισμών αξιολόγησης των νομικών και θεσμικών πλαισίων και των πρακτικών των κρατών μελών στον τομέα της πρόληψης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Βασίζεται σε δεδομένα που διαβιβάστηκαν στην Επιτροπή στο πλαίσιο της μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο της οδηγίας 4AMLD. Επίσης, οι προτεινόμενες τροποποιήσεις λαμβάνουν υπόψη τις σχετικές υπάρχουσες μελέτες και εκθέσεις (ιδίως εκείνες που καταρτίστηκαν το 2009 και το 2012) σχετικά με τους κανόνες εφαρμογής που ισχύουν στα κράτη μέλη, όλες τις διεθνείς απαιτήσεις που θεσπίστηκαν πρόσφατα (ιδίως τις αναθεωρημένες συστάσεις της FATF) και όλες τις πληροφορίες που έχουν μέχρι στιγμής συγκεντρωθεί μέσω της έναρξης των διαδικασιών επί παραβάσει δυνάμει του άρθρου 258 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιπλέον, για να διαμορφώσει μια ολοκληρωμένη και ακριβή άποψη, η Επιτροπή έλαβε υπόψη τα στοιχεία που ήταν διαθέσιμα μέσω της διεθνούς συνεργασίας στον τομέα της χρηματοπιστωτικής εποπτείας.

Όσον αφορά την επιβολή του νόμου, η παρούσα πρόταση στηρίζεται στα διδάγματα από την εφαρμογή των υφιστάμενων κανόνων σχετικά με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και προσδίδει μεγαλύτερη έμφαση στην εφαρμογή των ισχυόντων κανόνων. Η παρούσα πρόταση αντανakλά τη δέσμευση της Επιτροπής να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς την ορθή μεταφορά στο εθνικό δίκαιο της οδηγίας και την αποτελεσματικότητα των εθνικών καθεστώτων των κρατών μελών. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή θα βασιστεί στις μέχρι σήμερα αναληφθείσες εργασίες από την FATF (διαδικασία αξιολόγησης από ομοτίμους) ή θα χρησιμοποιήσει τις εθνικές αξιολογήσεις κινδύνου που έχουν διεξαγάγει τα κράτη μέλη για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας.

Τέλος, όσον αφορά το εταιρικό δίκαιο και την οδηγία 2009/101/EK, η παρούσα οδηγία έχει ήδη μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών. Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις της οδηγίας 2009/101/EK δημιουργούν μια νέα δέσμη κανόνων που ισχύουν για μια σαφώς καθορισμένη κατηγορία εταιρειών και εταιρειών καταπιστευματικής διαχείρισης (trust), οι οποίοι αντανakλούν και συμπληρώνουν τους κανόνες της αναθεωρημένης οδηγίας 4AMLD, με στόχο την ενίσχυση της εταιρικής διαφάνειας. Ως εκ τούτου, δεδομένου ότι έχουν διακριτό πεδίο εφαρμογής, οι νέοι αυτοί κανόνες θα πρέπει να περιληφθούν στην οδηγία 2009/101/EK, εξασφαλίζοντας τις απαραίτητες παραπομπές στην 4AMLD.

• **Συνοχή με τις υπόλοιπες πολιτικές της Ένωσης**

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις της οδηγίας 4AMLD (και της οδηγίας 2009/101/EK) είναι σύμφωνες με τους στόχους πολιτικής που έχει θέσει η Ένωση, και ιδίως:

- το πλαίσιο του ποινικού δικαίου σε σχέση με αδικήματα που σχετίζονται με τρομοκρατικές ομάδες, και ειδικά σε σχέση με την ποινικοποίηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, όπως περιλαμβάνεται στην πρόταση οδηγίας για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας¹⁰, καθώς και τις δεσμεύσεις που ανέλαβε η

¹⁰ COM(2015) 625 final.

Ένωση κατά την υπογραφή του πρόσθετου πρωτοκόλλου της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη της τρομοκρατίας·

- την ενιαία αγορά για τις πληρωμές για τη θέσπιση ασφαλέστερων και πιο καινοτόμων υπηρεσιών πληρωμών σε ολόκληρη την ΕΕ, δηλαδή τους κανόνες που προβλέπονται στην οδηγία (ΕΕ) 2015/2366¹¹ και στον κανονισμό 2015/751¹²
- το νομικό πλαίσιο για τη θέσπιση μέτρων δέουσας επιμέλειας ως προς τους χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς που επιτρέπουν την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς για φορολογικά θέματα (με την εφαρμογή του παγκόσμιου προτύπου), το οποίο προβλέπεται στην οδηγία 2011/16/ΕΕ, όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 2014/107/ΕΕ¹³.
- το πλαίσιο για την αποτελεσματικότητα των δημόσιων και ιδιωτικών επιγραμμικών υπηρεσιών, του ηλεκτρονικού επιχειρείν και του ηλεκτρονικού εμπορίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως θεσπίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 910/2014¹⁴.
- το μεταρρυθμισμένο καθεστώς για την προστασία των δεδομένων, όπως θεσπίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679¹⁵ και την οδηγία (ΕΕ) 2016/680¹⁶, και σύμφωνα με τη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
- την ψηφιακή ενιαία αγορά, όπως ορίζεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Στρατηγική για την ψηφιακή ενιαία αγορά της Ευρώπης»¹⁷ και τις ειδικές διατάξεις σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 910/2014 («κανονισμός eIDAS»)¹⁸.
- την προστασία των καταναλωτών και τη χρηματοπιστωτική ένταξη·

¹¹ Οδηγία (ΕΕ) 2015/2366 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2015, σχετικά με υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά, την τροποποίηση των οδηγιών 2002/65/ΕΚ, 2009/110/ΕΚ και 2013/36/ΕΕ και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010.

¹² Κανονισμός (ΕΕ) 2015/751 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2015, σχετικά με τις διατραπεζικές προμήθειες για πράξεις πληρωμών με κάρτες.

¹³ Οδηγία 2014/107/ΕΕ του Συμβουλίου, της 9ης Δεκεμβρίου 2014, για την τροποποίηση της οδηγίας 2011/16/ΕΕ όσον αφορά την υποχρεωτική αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών στον φορολογικό τομέα, ΕΕ L 359 της 16.12.2014, σ. 1.

¹⁴ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 910/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 2014, σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά και την κατάργηση της οδηγίας 1999/93/ΕΚ.

¹⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (γενικός κανονισμός για την προστασία δεδομένων) (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1).

¹⁶ Οδηγία (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τον σκοπό της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της απόφασης-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 89).

¹⁷ COM(2015) 192 final.

¹⁸ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 910/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 2014, σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά και την κατάργηση της οδηγίας 1999/93/ΕΚ (ΕΕ L 257 της 28.8.2014, σ. 73).

- τους στόχους που έχει θέσει η Επιτροπή, όπως αναφέρονται στην ανακοίνωσή της σχετικά με συμπληρωματικά μέτρα για την ενίσχυση της διαφάνειας και την καταπολέμηση της φοροαποφυγής και φοροδιαφυγής¹⁹.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

• Νομική βάση

Η παρούσα πρόταση τροποποιεί την οδηγία 4AMLD, καθώς και την οδηγία 2009/101/EK. Ως εκ τούτου, βασίζεται στα άρθρα 114 και 50 της ΣΛΕΕ, τα οποία αποτελούν τη νομική βάση των τροποποιημένων πράξεων.

• Επικουρικότητα

Σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, όπως ορίζονται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, οι στόχοι της πρότασης είναι αδύνατον να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη και δύνανται συνεπώς να επιτευχθούν καλύτερα σε ενωσιακό επίπεδο. Η πρόταση δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των εν λόγω στόχων. Σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες τόσο στην οδηγία 4AMLD όσο και στην οδηγία 2009/101/EK, σύμφωνα με την παρούσα πρόταση, τα κράτη μέλη έχουν το δικαίωμα να θεσπίζουν ή να διατηρούν μέτρα τα οποία είναι αυστηρότερα από εκείνα που ορίζονται στο δίκαιο της Ένωσης.

Το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο που καθιστά δυνατή την πρόληψη της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας από το χρηματοπιστωτικό σύστημα συστάθηκε σε επίπεδο Ένωσης. Η βελτίωση του υφιστάμενου νομικού πλαισίου δεν μπορεί να επιτευχθεί εάν τα κράτη μέλη ενεργούν αυτόνομα. Διεξήχθη ενδελεχής έλεγχος της επικουρικότητας στο πλαίσιο θέσπισης της οδηγίας 4AMLD. Δεδομένου ότι το οργανωμένο έγκλημα και η χρηματοδότηση της τρομοκρατίας μπορεί να βλάψουν τη σταθερότητα και τη φήμη του χρηματοπιστωτικού τομέα και να απειλήσουν την εσωτερική αγορά, τυχόν μέτρα που λαμβάνονται αποκλειστικά σε εθνικό επίπεδο μπορεί να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στην ενιαία αγορά της ΕΕ: η απουσία συντονισμένων κανόνων σε όλα τα κράτη μέλη που έχουν ως στόχο την προστασία των χρηματοπιστωτικών τους συστημάτων μπορεί να μη συνάδει με τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και να οδηγήσει σε κατακερματισμό. Δεδομένου του διασυννοριακού χαρακτήρα των τρομοκρατικών απειλών, το πεδίο εφαρμογής των προτεινόμενων κανόνων πρέπει να είναι επαρκώς εναρμονισμένο, συνεκτικό και σταθερό στο επίπεδο της Ένωσης για να είναι πραγματικά αποτελεσματικό.

Επιπλέον, η έλλειψη αποτελεσματικού πλαισίου ΚΕΧ/ΧΤ σε ένα κράτος μέλος μπορεί να τύχει εκμετάλλευσης από τους εγκληματίες και να έχει επιπτώσεις σε ένα άλλο κράτος μέλος. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να υπάρχει εναρμονισμένο πλαίσιο σε επίπεδο ΕΕ, δεδομένου ότι οι μαζικές ροές «παράνομου» χρήματος και η χρηματοδότηση της τρομοκρατίας μπορούν να βλάψουν τη σταθερότητα και την υπόληψη του χρηματοπιστωτικού τομέα.

Σαφώς διατυπωμένοι κανόνες που απαιτούν ενισχυμένη διαφάνεια για ένα ευρύ φάσμα οικονομικών παραγόντων, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων και των εταιρειών καταπιστευματικής διαχείρισης (trust) επιχειρηματικού τύπου, δεν εξετάζουν μόνον τις θεωρητικές ανισότητες στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Ο κίνδυνος διατάραξης της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς είναι συγκεκριμένος: όλα τα κράτη μέλη επηρεάζονται

¹⁹ COM(2016) 451.

άμεσα από την πρωτοφανή σε κλίμακα αύξηση της προσπάθειας που καταβάλλουν οι εγκληματίες και οι συνεργοί τους να συγκαλύψουν την προέλευση των εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή να διοχετεύσουν νόμιμα ή παράνομα χρήματα για τρομοκρατικούς σκοπούς.

- **Αναλογικότητα**

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις περιορίζονται σε ό,τι είναι αναγκαίο για την επίτευξη των στόχων αντιμετώπισης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και αύξησης της εταιρικής διαφάνειας και βασίζονται σε ήδη ισχύοντες κανόνες, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας.

Στη συνοδευτική εκτίμηση επιπτώσεων παρέχεται λεπτομερής περιγραφή των εναλλακτικών μέτρων που θα μπορούσαν να προβλεφθούν για την επίτευξη των στόχων της παρούσας πρότασης.

Δίδοντας ιδιαίτερη έμφαση στην έγκαιρη ταυτοποίηση των κατόχων τραπεζικών λογαριασμών και λογαριασμών πληρωμών από τις ΜΧΠ, προκρίθηκε η πιο αναλογική μεταξύ πολλών επιλογών: τα κράτη μέλη παραμένουν ελεύθερα να δημιουργήσουν είτε κεντρικό τραπεζικό μητρώο είτε σύστημα ανάκτησης, αναλόγως ποιο από τα μέσα αυτά ανταποκρίνεται καλύτερα στο δικό τους υφιστάμενο πλαίσιο. Ομοίως, όσον αφορά τα ενισχυμένα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τους πελάτες που πρέπει να εφαρμόζουν οι υπόχρεες οντότητες σε σχέση με τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου, από όλες τις έγκυρες επιλογές, θεωρείται η πλέον αναλογική αυτή που εξασφαλίζει εναρμονισμένη προσέγγιση σε επίπεδο Ένωσης, εκπληρώνοντας παράλληλα πλήρως τις διεθνείς αναληφθείσες δεσμεύσεις.

Όσον αφορά τον χαρακτηρισμό των παρόχων υπηρεσιών ανταλλαγής μεταξύ εικονικών νομισμάτων και παραστατικών νομισμάτων ως υπόχρεων οντοτήτων, οι προτεινόμενες τροποποιήσεις σέβονται την αρχή της αναλογικότητας. Για να δοθεί η δυνατότητα στις αρμόδιες αρχές να παρακολουθούν τις ύποπτες συναλλαγές με εικονικά νομίσματα, διατηρώντας παράλληλα τα καινοτόμα οφέλη που προσφέρουν τα νομίσματα αυτά, είναι σκόπιμο να ορισθούν ως υπόχρεες οντότητες δυνάμει της οδηγίας 4AMLD όλοι οι ρυθμιστές που ελέγχουν την πρόσβαση σε εικονικά νομίσματα, ιδίως οι πλατφόρμες ανταλλαγής και οι πάροχοι υπηρεσιών πορτοφολιού. Το προτεινόμενο μέτρο λαμβάνει υπόψη, αφενός, τον κατακερματισμό των χρηματοοικονομικών πληροφοριών, και, αφετέρου, την έλλειψη άμεσης, ταχείας πρόσβασης σ' αυτές τις πληροφορίες από της ΜΧΠ και τις αρμόδιες αρχές σε θέματα ΚΕΧ/ΧΤ. Επιπλέον, οι πληροφορίες που θα είναι διαθέσιμες πρέπει να είναι ακριβείς (δηλαδή θα πρέπει να είναι αρκετά συγκεκριμένες ώστε να αποφευχθεί η στόχευση σε λάθος άτομα) και να περιορίζονται στις απολύτως απαραίτητες (αναλογικότητα), ώστε οι ΜΧΠ και οι αρμόδιες αρχές σε θέματα ΚΕΧ/ΧΤ να αντιστοιχίσουν όλους τους τραπεζικούς λογαριασμούς και λογαριασμούς πληρωμών με τους αντίστοιχους κατόχους, πληρεξουσίους και πραγματικούς δικαιούχους τους.

Όσον αφορά τα προπληρωμένα μέσα, αναγνωρίζοντας ότι παρουσιάζουν σαφές κοινωνικό ενδιαφέρον, καθώς χρησιμοποιούνται σε ορισμένα κράτη μέλη για την καταβολή κοινωνικών παροχών, η αρχή της αναλογικότητας επιτάσσει ότι θα πρέπει να λαμβάνονται δεόντως υπόψη οι ανάγκες των οικονομικά ευάλωτων ατόμων. Επομένως, τα προτεινόμενα μέτρα αποσκοπούν στην προώθηση της χρηματοπιστωτικής ένταξης και οι προπληρωμένες κάρτες θα εξακολουθούν να μπορούν να λειτουργούν ως εκ των πραγμάτων υποκατάστατο του τραπεζικού λογαριασμού. Επιπλέον, δεδομένου ότι είναι απαραίτητο να εξισορροπηθεί η θεμιτή απαίτηση να υπάρξει ανωνυμία στις πληρωμές που διενεργούνται από ιδιώτες με τις

απαιτήσεις αποτελεσματικής παρακολούθησης των ύποπτων συναλλαγών, και δεδομένων των τελευταίων τάσεων και στοιχείων της αγοράς που δείχνουν τον μέσο όγκο των μη ύποπτων συναλλαγών με ανώνυμα προπληρωμένα μέσα, είναι ενδεδειγμένο και αναλογικό να μειωθούν τα κατώτατα όρια που καθορίζονται στην οδηγία 4AMLD για τις συναλλαγές για τις οποίες δεν διενεργείται δέουσα επιμέλεια.

Αναλογικότητα έχει επίσης εξασφαλιστεί σε σχέση με τα καθεστώτα διαφάνειας των πληροφοριών όσον αφορά τον πραγματικό δικαιούχο των νομικών οντοτήτων (επιχειρήσεις, εταιρείες καταπιστευματικής διαχείρισης, παρόμοια νομικά μορφώματα). Επομένως, η ολοκληρωμένη ανάλυση των θεμιτών απαιτήσεων των ακτιβιστών και των ΜΚΟ, η ανάγκη να εξασφαλιστεί μεγαλύτερη διαφάνεια στις επιχειρηματικές σχέσεις, τα νομικά πρότυπα που ισχύουν στον κλάδο και ιδιαίτερα όλοι οι κανόνες σχετικά με την προστασία της ιδιωτικής ζωής και των προσωπικών δεδομένων υπαγορεύουν ότι πρέπει να γίνεται σαφής διάκριση μεταξύ των κατηγοριών των νομικών οντοτήτων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της διαχείρισης εταιρειών καταπιστευματικής διαχείρισης (trust) ως επιχειρήσεων, με σκοπό να αποκομίσουν κέρδος, και άλλων κατηγοριών. Είναι νόμιμο και αναλογικό να επιτραπεί η πρόσβαση του κοινού σε περιορισμένο σύνολο πληροφοριών σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους της πρώτης κατηγορίας νομικών οντοτήτων, ενώ, όσον αφορά τη δεύτερη κατηγορία, οι πληροφορίες αυτές σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους θα πρέπει να γίνονται γνωστές μόνον σε πρόσωπα και οργανισμούς που μπορούν να επικαλεστούν έννομο συμφέρον.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Η παρούσα πρόταση αποτελεί τροποποίηση της οδηγίας 4AMLD και της οδηγίας 2009/101/ΕΚ και, ως εκ τούτου, συνιστά οδηγία.

Δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί εναλλακτικό μέσο, είτε νομοθετικό είτε επιχειρησιακό, για την επίτευξη των στόχων της παρούσας πρότασης, οι οποίοι συνίστανται στη βελτίωση του υφιστάμενου πλαισίου που επιτρέπει την πρόληψη της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας από το χρηματοπιστωτικό σύστημα και την εξασφάλιση εναρμονισμένων κανόνων σχετικά με την εταιρική διαφάνεια σε επίπεδο Ένωσης.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Η Επιτροπή έχει ως στόχο να εξασφαλίσει ευρεία συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών σε όλη τη διάρκεια του κύκλου πολιτικής της εν λόγω πρωτοβουλίας, μέσα από μια σειρά στοχευμένων διαβουλεύσεων (διμερείς επαφές, συναντήσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη και τους εμπειρογνώμονες, έγγραφες διαβουλεύσεις).

Όσον αφορά τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, πραγματοποιήθηκαν διαβουλεύσεις με:

- τα κράτη μέλη και τους εκπροσώπους των δημόσιων αρχών τους·
- τους εκπροσώπους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου·
- τους εκπροσώπους του τομέα των υπηρεσιών πληρωμών (συστήματα καρτών, εκδότες προπληρωμένων καρτών, αντιπροσωπευτική ένωση)·

- σχετικούς φορείς της αγοράς των εικονικών νομισμάτων: πλατφόρμες ανταλλαγής, πάροχοι υπηρεσιών πορτοφολιού, αντιπροσωπευτική ομάδα ενδιαφερόμενων μερών όσον αφορά τα εικονικά νομίσματα·
- ενδιαφερόμενα μέρη που ανήκουν στον τραπεζικό και χρηματοπιστωτικό τομέα·
- μονάδες χρηματοοικονομικών πληροφοριών (πλατφόρμα ΜΧΠ της ΕΕ)·
- την Ευρώπη·
- οργανώσεις καταναλωτών·
- τον Ευρωπαϊό Επόπτη Προστασίας Δεδομένων.

Για τη συλλογή των δεδομένων, η Επιτροπή απέστειλε μια σειρά από ερωτηματολόγια/έρευνες. Τον Δεκέμβριο του 2015, τα κράτη μέλη (ΜΧΠ και δημόσιες αρχές) κλήθηκαν να διερευνήσουν τους συμφωνηθέντες προβληματικούς τομείς που σχετίζονται με τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, για να αναζητήσουν απόψεις και στοιχεία σε θέματα πολιτικής. Όλα τα κράτη μέλη απάντησαν έως τις 22 Ιανουαρίου 2016. Το ερωτηματολόγιο περιλάμβανε τα εξής: με ποιον τρόπο οι εθνικές αρχές συλλέγουν στοιχεία για τον εντοπισμό και την αξιολόγηση ύποπτων τρομοκρατικών ενεργειών και με ποιον τρόπο χρησιμοποιούνται οι πληροφορίες αυτές· χαρτογράφηση της ύπαρξης μητρώων λογαριασμών κεντρικών εθνικών τραπεζών και λογαριασμών πληρωμών, ή άλλων παρόμοιων μηχανισμών, όπως κεντρικά συστήματα ανάκτησης δεδομένων, και σε ποιον βαθμό μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι πληροφορίες από τις εθνικές αρχές για τον εντοπισμό της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας· εξέταση της δομής της αγοράς και τυχόν ρυθμιστικών μέτρων σε εθνικό επίπεδο για τα προπληρωμένα μέσα και τα εικονικά νομίσματα, καθώς και του βαθμού στον οποίο έχουν χρησιμοποιηθεί τα μέσα αυτά για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας· αντιμετώπιση των χρηματοδοτικών ροών που προέρχονται από τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου μέσω αυξημένων μέτρων/αντίμετρων δέουσας επιμέλειας.

Όσον αφορά τις τροποποιήσεις που προτείνει για να ενισχυθεί η διαφάνεια των οικονομικών συναλλαγών και των εταιρικών οντοτήτων, οι προτεινόμενες τροποποιήσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τις απόψεις που εκφράστηκαν από τα κράτη μέλη στο άτυπο Συμβούλιο ECOFIN στις 22 Απριλίου 2016, ενώ ταυτόχρονα απαντούν στα αιτήματα που διατυπώθηκαν από τους εκπροσώπους των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών κατά τη διάρκεια σεμιναρίων για τη μεταφορά της οδηγίας 2014/107/ΕΕ σχετικά με τη διοικητική συνεργασία.

• **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Η εκτίμηση επιπτώσεων βασίζεται σε σχετικές εκθέσεις που εξέδωσε η Ένωση και διεθνείς οργανισμοί, όπως η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ), η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), η Ευρώπη, η Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών (ΒΙΣ) και η FATF. Βασίζεται επίσης σε στοιχεία που έχουν δημοσιοποιηθεί από διεθνή μέσα ενημέρωσης.

Εξετάζει τα ακόλουθα ζητήματα:

- (1) οι ύποπτες συναλλαγές που αφορούν τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου δεν παρακολουθούνται αποτελεσματικά λόγω των ασαφών και μη συντονισμένων απαιτήσεων για τη διενέργεια δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη·
- (2) οι ύποπτες συναλλαγές που πραγματοποιούνται μέσω εικονικών νομισμάτων δεν παρακολουθούνται επαρκώς από τις αρχές, οι οποίες δεν είναι σε θέση να συνδέσουν τις συναλλαγές με συγκεκριμένα πρόσωπα·

- (3) τα υφιστάμενα μέτρα για τον περιορισμό των κινδύνων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας που συνδέονται με τα ανώνυμα προπληρωμένα μέσα δεν επαρκούν·
- (4) οι ΜΧΠ έχουν περιορισμούς στην εξασφάλιση της έγκαιρης πρόσβασης σε πληροφορίες που κατέχουν οι υπόχρεες οντότητες και της ανταλλαγής των εν λόγω πληροφοριών·
- (5) οι ΜΧΠ στερούνται πρόσβασης ή έχουν καθυστερημένη πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητα των κατόχων τραπεζικών λογαριασμών και λογαριασμών πληρωμών.

Έχουν αξιολογηθεί μη νομοθετικές επιλογές για την αντιμετώπιση των θεμάτων που επισημάνθηκαν. Η Επιτροπή θα μπορούσε (i) να διατυπώσει «βέλτιστες πρακτικές» για την αντιμετώπιση των πρακτικών εμποδίων που εντοπίζονται σε μια άσκηση χαρτογράφησης, η οποία διεξάγεται επί του παρόντος στο πλαίσιο της πλατφόρμας ΜΧΠ· (ii) να διατυπώσει συστάσεις προς τα κράτη μέλη (με βάση τον κανόνα «συμμόρφωση ή εξήγηση»), με σκοπό να περιορίσει τους κινδύνους νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας που εντοπίστηκαν στο πλαίσιο της υπερεθνικής εκτίμησης κινδύνων η οποία διεξάγεται επί του παρόντος· και (iii) να εμβαθύνει τη δέσμευσή της στο πλαίσιο των διεθνών φόρα που ασχολούνται με την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, έτσι ώστε να ενισχύσει τη συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών σ' αυτόν τον στρατηγικό τομέα.

Η ανάγκη να διατυπωθούν συγκεκριμένες κανονιστικές διατάξεις χαρακτηρίστηκε ως απαραίτητη και η πλέον κατάλληλη επιλογή.

Όσον αφορά τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της πολιτικής της ΕΕ για τις τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου, εξετάστηκαν τρεις ρυθμιστικές επιλογές. Η επιλογή που προκρίθηκε είναι να τροποποιηθεί η οδηγία 4AMLD παρέχοντας έναν περιοριστικό κατάλογο με τα ενισχυμένα μέτρα δέουσας επιμέλειας που πρέπει να εφαρμόζονται από τις υπόχρεες οντότητες, σε συνδυασμό με έναν ενδεικτικό κατάλογο με τα αντισταθμιστικά μέτρα που θα μπορούσαν να εφαρμόζονται στις περιπτώσεις των τρίτων χωρών υψηλού κινδύνου που ορίζει η Επιτροπή.

Όσον αφορά τη βελτίωση του εντοπισμού ύποπτων συναλλαγών σε εικονικά νομίσματα, εξετάστηκαν έξι ρυθμιστικές επιλογές. Η επιλογή που προκρίθηκε συνίσταται σε έναν συνδυασμό μέσων, και συγκεκριμένα (i) να υπαχθούν οι πλατφόρμες ανταλλαγής εικονικών νομισμάτων και (ii) οι πάροχοι υπηρεσιών πορτοφολιού θεματοφύλακα στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας, καθώς και να (iii) διατεθεί περισσότερος χρόνος για να εξεταστούν οι επιλογές όσον αφορά ένα σύστημα εθελοντικής αυτοαναγνώρισης των χρηστών εικονικών νομισμάτων.

Όσον αφορά τη μείωση της κατάχρησης των ανώνυμων προπληρωμένων μέσων, εξετάστηκαν πέντε ρυθμιστικές επιλογές. Η επιλογή που προκρίθηκε εδώ συνίσταται σε έναν συνδυασμό μέσων, και συγκεκριμένα (i) στην κατάργηση της ανωνυμίας για την επιγραμμική χρήση των επαναφορτιζόμενων και μη επαναφορτιζόμενων προπληρωμένων καρτών και (ii) στη μείωση του υφιστάμενου ορίου των 250 EUR για τις ανώνυμες προπληρωμένες κάρτες στα 150 EUR, όταν χρησιμοποιούνται για συναλλαγές με φυσική παρουσία.

Για να βελτιωθεί η πρόσβαση των ΜΧΠ σε πληροφορίες που κατέχουν οι υπόχρεες οντότητες και η ανταλλαγή των πληροφοριών αυτών, εξετάστηκαν δύο ρυθμιστικές επιλογές. Η επιλογή που προκρίθηκε είναι να διευκρινιστούν περαιτέρω οι νομικές υποχρεώσεις στις ΜΧΠ εναρμονίζοντας το κείμενο της οδηγίας 4AMLD με τα τελευταία

διεθνή πρότυπα σχετικά με τις εξουσίες που θα πρέπει να έχουν οι ΜΧΠ όταν ζητούν πρόσθετες πληροφορίες από τις υπόχρεες οντότητες.

Για να διατεθεί στις ΜΧΠ (και, ενδεχομένως, σε άλλες αρμόδιες αρχές που δραστηριοποιούνται στον τομέα της καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες/χρηματοδότησης της τρομοκρατίας) ένας αποτελεσματικός μηχανισμός που θα διασφαλίζει την έγκαιρη πρόσβαση στις πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητα των κατόχων τραπεζικών λογαριασμών και λογαριασμών πληρωμών, εξετάστηκαν τρεις ρυθμιστικές επιλογές. Η επιλογή που προκρίθηκε είναι να τεθεί σε εφαρμογή ένας αυτοματοποιημένος κεντρικός μηχανισμός, όπως ένα κεντρικό μητρώο ή ηλεκτρονικό σύστημα ανάκτησης δεδομένων, σε επίπεδο κρατών μελών, ο οποίος θα επιτρέπει την ταχεία εξακρίβωση της ταυτότητας των κατόχων των λογαριασμών. Ο μηχανισμός αυτός θα είναι άμεσα προσβάσιμος στις εθνικές ΜΧΠ και, ενδεχομένως, σε άλλες αρμόδιες αρχές που δραστηριοποιούνται στον τομέα της καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Ένα δεύτερο μέρος της εκτίμησης επιπτώσεων συντάχθηκε ειδικά για να εξεταστούν θέματα που αφορούν την έλλειψη διαφάνειας και τα μέτρα για την αποκατάσταση της πρόσβασης στις πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο.

Ένα πρώτο θέμα που εξετάστηκε είναι η μη συστηματική παρακολούθηση των υφιστάμενων πραγματικών δικαιούχων υφιστάμενων πελατών, όπως εταιρείες καταπιστευματικής διαχείρισης (trust), άλλα νομικά μορφώματα και νομικές οντότητες, όπως τα ιδρύματα. Αυτό επιτρέπει την καταστρατήγηση των υφιστάμενων προτύπων διαφάνειας της ΕΕ που αναφέρονται στην οδηγία 2011/16/ΕΕ σχετικά με τη διοικητική συνεργασία και τη δυνατότητα απόκρυψης του παράνομου χρήματος, και απαιτεί τη θέσπιση νέων κανόνων σε επίπεδο Ένωσης.

Ένα δεύτερο θέμα που αξιολογήθηκε είναι η δημοσιότητα και η διαφάνεια των μητρώων πραγματικών δικαιούχων για τις νομικές οντότητες. Η οδηγία 4AMLD προβλέπει ήδη υποχρεώσεις σε σχέση με την εξακρίβωση της ταυτότητας των πραγματικών δικαιούχων νομικών οντοτήτων και νομικών μορφωμάτων, την αποθήκευση των εν λόγω στοιχείων και τα διαφοροποιημένα επίπεδα πρόσβασης σ' αυτά. Με σκοπό την καλύτερη καταγραφή των στοιχείων αυτών και την ενίσχυση της πρόσβασης σ' αυτά, στο πλαίσιο της εκτίμησης επιπτώσεων αναλύθηκαν επιλογές, όπως (i) η διατήρηση του υφιστάμενου συστήματος, (ii) η μετατροπή του προαιρετικού συστήματος που προβλέπεται στην οδηγία 4AMLD σε υποχρεωτικό και (iii) η θέσπιση της πρόσβασης του κοινού στα στοιχεία. Η επιλογή που προκρίθηκε ως η πλέον κατάλληλη από άποψη κόστους, επιπτώσεων και νομιμότητας ήταν να υποχρεωθούν τα κράτη μέλη να γνωστοποιούν μέσω ενός μητρώου στοιχεία για τους πραγματικούς δικαιούχους για εταιρείες και εταιρείες καταπιστευματικής διαχείρισης επιχειρηματικού τύπου και άλλα παρόμοια νομικά μορφώματα, διατηρώντας παράλληλα την αναγκαιότητα να αποδεικνύεται έννομο συμφέρον, ώστε να επιτρέπεται η πρόσβαση σε στοιχεία σχετικά με καταπιστεύματα και άλλα νομικά μορφώματα που δεν χαρακτηρίζονται ως επιχειρηματικού τύπου.

Επιλέον, η εκτίμηση επιπτώσεων εξετάζει την ανάγκη να τεθεί σε εφαρμογή ένα συνεκτικό, ενιαίο σύστημα για την καταχώριση των πληροφοριών σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο για όλες τις εταιρείες καταπιστευματικής διαχείρισης που έχουν συσταθεί στην Ένωση. Επομένως, ξεκινώντας από μια λεπτομερή ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και των προβλημάτων που ανακύπτουν στην πράξη με την εφαρμογή του συστήματος καταχώρισης που ορίζεται στην οδηγία 4AMLD, αναλύονται ορισμένες επιλογές: i) διατήρηση του υφιστάμενου συστήματος· ii) υπαγωγή στην αρμοδιότητα του

εφαρμοστέου δικαίου και iii) υπαγωγή στην αρμοδιότητα της διοίκησης. Προκρίθηκε η επιλογή (iii) ως η πλέον ωφέλιμη και η σαφέστερη, η οποία τεκμηριώνεται με βάση τα εξής επιχειρήματα: είναι η λιγότερο επαχθής επιλογή για τα κράτη μέλη και η πλέον εύκολα εφαρμόσιμη.

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Το άρθρο 6 παράγραφος 1 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση ορίζει ότι η Ένωση αναγνωρίζει τα δικαιώματα, τις ελευθερίες και τις αρχές που περιέχονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.

Τα προτεινόμενα μέτρα περιλαμβάνουν νομικές διατάξεις για την επαρκή αντιμετώπιση των κινδύνων που σχετίζονται με το οικονομικό έγκλημα, τις εξελισσόμενες απειλές της τρομοκρατίας και την ανάγκη για αυξημένη διαφάνεια. Τα εν λόγω μέτρα θα συμβάλουν στην αντιμετώπιση και τη μείωση του κινδύνου τρομοκρατικών επιθέσεων. Ενώ τα μέτρα αυτά έχουν ως απώτερο στόχο την προστασία του χρηματοπιστωτικού συστήματος, αποσκοπούν στην παροχή όλων των εγγυήσεων, έτσι ώστε να εξισορροπηθεί η ανάγκη για αυξημένη ασφάλεια με την ανάγκη προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας των δεδομένων, καθώς και των οικονομικών ελευθεριών.

Θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται στον Χάρτη τα οποία έχουν ιδιαίτερη σημασία στην παρούσα πρόταση είναι τα εξής: το δικαίωμα στην ιδιωτική και οικογενειακή ζωή (άρθρο 7), η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (άρθρο 8) και η επιχειρηματική ελευθερία (άρθρο 16 του Χάρτη).

Η επέκταση του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας 4AMLD στις πλατφόρμες ανταλλαγής εικονικών νομισμάτων αναλύθηκε δεόντως από την άποψη των δικαιωμάτων στην ιδιωτική ζωή και την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η νομοθεσία σχετικά με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες/χρηματοδότηση της τρομοκρατίας προβλέπει ότι οι υπόχρεες οντότητες οφείλουν να γνωρίζουν τους πελάτες τους, καθώς και ορισμένα άλλα πρόσωπα που δεν είναι πάντα πελάτες τους (π.χ. πραγματικοί δικαιούχοι), και να αξιολογούν τους κινδύνους που σχετίζονται με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Για τον σκοπό αυτόν, οι υπόχρεες οντότητες οφείλουν να συλλέγουν, να επεξεργάζονται και να καταγράφουν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και ορισμένες φορές να μοιράζονται τα εν λόγω δεδομένα με δημόσιες αρχές (όπως οι ΜΧΠ) ή με ιδιωτικές οντότητες εντός του ίδιου ομίλου. Οι απαιτήσεις αυτές έχουν συνέπειες για τους ιδιώτες, καθώς και γενικότερη επίπτωση στην ασφάλεια (γενικό συμφέρον). Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις διατυπώνονται με σαφή και αναλογικό τρόπο, καθορίζοντας τις απαιτούμενες εγγυήσεις, πράγμα το οποίο η Επιτροπή θεωρεί απαραίτητο προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες/χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και τη συμμόρφωση με τα νέα διεθνή πρότυπα. Επιπλέον, αναμένονται θετικά αποτελέσματα για τους καταναλωτές ως απόρροια των προτεινόμενων κανόνων σχετικά με τον ορισμό των πλατφορμών ανταλλαγής εικονικών νομισμάτων ως υπόχρεων οντοτήτων. Η μείωση της ανωνυμίας σε σχέση με τα εικονικά νομίσματα θα συμβάλει στην αύξηση της εμπιστοσύνης των καλόπιστων χρηστών τους.

Ομοίως, ελήφθη δεόντως υπόψη η ανάγκη σεβασμού της ελευθερίας του επιχειρείν, και ενώ θα υπάρξουν επιπτώσεις στους φορείς της αγοράς που θα οριστούν ως υπόχρεες οντότητες και επί του παρόντος δεν διενεργούν καμία διαδικασία δέουσας επιμέλειας ως προς τους

πελάτες τους, η ικανότητα λειτουργίας μιας πλατφόρμας ανταλλαγής εικονικών νομισμάτων δεν επηρεάζεται από τις προτεινόμενες τροποποιήσεις.

Με τη μείωση των κατώτατων ορίων που προβλέπονται από την οδηγία 4AMLD σε σχέση με τις διαδικασίες δέουσας επιμέλειας που διενεργούνται για τα προπληρωμένα μέσα, διασφαλίζεται ότι η νομοθεσία της ΕΕ αντικατοπτρίζει την τρέχουσα πρακτική της αγοράς για τις μη επαναφορτιζόμενες κάρτες, ενώ ταυτόχρονα γίνονται σεβαστές οι ανάγκες και τα έννομα συμφέροντα των χρηστών των εν λόγω καρτών. Η αναγνώριση και η εξακρίβωση της ταυτότητας των κατόχων καρτών θα πρέπει να ζητείται μόνον σε περίπτωση υπέρβασης του προτεινόμενου ορίου ή όταν μια κάρτα, επαναφορτιζόμενη ή μη, χρησιμοποιείται για ηλεκτρονικές αγορές.

Οι ενισχυμένοι κανόνες για την πρόσβαση στις πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο έχουν αναλυθεί διεξοδικά από την άποψη της διασφάλισης του σεβασμού των άρθρων 7 και 8 του Χάρτη. Οι τροποποιήσεις που προτείνονται, επιδιώκουν να διασφαλίσουν μια σωστή ισορροπία μεταξύ της ανάγκης να εξασφαλιστεί η προστασία της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ανάγκης για μεγαλύτερη διαφάνεια στις οικονομικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες. Επιτρέποντας την πρόσβαση του κοινού σε πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο όσον αφορά οντότητες που ασκούν οικονομικές δραστηριότητες, θεσπίζονται πρόσθετες εγγυήσεις έναντι τρίτων που επιθυμούν να συναλλάσσονται με τις εν λόγω εταιρείες. Αυτό επιτρέπει μεγαλύτερο έλεγχο των πληροφοριών από την κοινωνία των πολιτών, συμπεριλαμβανομένου του Τύπου και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, και συμβάλλει στη διατήρηση της εμπιστοσύνης στην ακεραιότητα των επιχειρηματικών συναλλαγών και του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Το σύνολο των δεδομένων που διατίθενται στο κοινό είναι αυστηρά περιορισμένο και αφορά μόνον τους πραγματικούς ιδιοκτήτες υπό την ιδιότητά τους ως οικονομικών παραγόντων. Οι συνθήκες υπό τις οποίες παρέχεται πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο επαναπροσδιορίζονται και καθορίζονται σαφείς κανόνες πρόσβασης μέσω της τροποποίησης της πρώτης οδηγίας για το εταιρικό δίκαιο (οδηγία 2009/101/ΕΚ²⁰), της νομικής πράξης της Ένωσης που καθορίζει τους κανόνες σχετικά με την κοινοποίηση των εταιρικών εγγράφων και την εγκυρότητα των υποχρεώσεων που αναλαμβάνουν οι εταιρείες. Όσον αφορά τις εταιρείες καταπιστευματικής διαχείρισης και άλλα νομικά μορφώματα που χαρακτηρίζονται ως επιχειρηματικού τύπου, η οδηγία στηρίζεται στην έννοια του «έννομου συμφέροντος» ως προϋπόθεση για την πρόσβαση στις πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η πρόταση δεν έχει δημοσιονομικές επιπτώσεις στον προϋπολογισμό της Ένωσης.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

• Επεξηγηματικά έγγραφα

Δεν κρίνονται αναγκαία επεξηγηματικά έγγραφα σχετικά με τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο των διατάξεων της παρούσας πρότασης, επιπλέον εκείνων που ήδη απαιτούνται από τα κράτη

²⁰ Οδηγία 2009/101/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, περί συντονισμού των εγγυήσεων που απαιτούνται στα κράτη μέλη εκ μέρους των εταιρειών, κατά την έννοια του άρθρου 48 δεύτερο εδάφιο της Συνθήκης, για την προστασία των συμφερόντων των εταίρων και των τρίτων, με σκοπό να καταστούν οι εγγυήσεις αυτές ισοδύναμες (ΕΕ L 258 της 1.10.2009, σ. 11).

μέλη στις διατάξεις που ισχύουν τόσο στην οδηγία 4AMLD όσο και στην οδηγία 2009/101/EK.

- **Αναλυτική επεξήγηση των συγκεκριμένων διατάξεων της πρότασης**

Οι τροποποιήσεις της οδηγίας 4AMLD αφορούν τα ακόλουθα στοιχεία:

A. Τον ορισμό των πλατφορμών ανταλλαγής εικονικών νομισμάτων ως υπόχρεων οντοτήτων

Επί του παρόντος, το άρθρο 2 της 4AMLD ορίζει τις υπόχρεες οντότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας. Η Επιτροπή προτείνει την τροποποίηση του άρθρου 2, έτσι ώστε να προστεθούν στον κατάλογο των υπόχρεων οντοτήτων οι πλατφόρμες ανταλλαγής εικονικών νομισμάτων, καθώς και ως πάροχοι υπηρεσιών θεματοφυλακής ψηφιακών πορτοφολιών. Για λόγους ασφάλειας δικαίου, προτείνεται επίσης ένας ορισμός για τον όρο «εικονικό νόμισμα».

Τόσο σε ενωσιακό όσο και σε διεθνές επίπεδο, από την πρόσφατη ανάλυση έχουν προκύψει συμπεράσματα σχετικά με τη λειτουργία των εικονικών νομισμάτων. Παρατηρήθηκαν ορισμένοι κίνδυνοι ιδιαίτερα όσον αφορά τους παρόχους υπηρεσιών ανταλλαγής μεταξύ εικονικών νομισμάτων και παραστατικών νομισμάτων. Οι συναλλαγές σε εικονικά νομίσματα έχουν μεγαλύτερο βαθμό ανωνυμίας σε σχέση με τις κλασικές μεταφορές χρηματοοικονομικών κεφαλαίων και, ως εκ τούτου, συνεπάγονται τον κίνδυνο ότι τα εικονικά νομίσματα μπορεί να χρησιμοποιηθούν από τις τρομοκρατικές οργανώσεις για την απόκρυψη μεταφορών κεφαλαίων. Πιθανοί περαιτέρω κίνδυνοι σχετίζονται με τη μη αναστρεψιμότητα των συναλλαγών, τα μέσα αντιμετώπισης δόλιων ενεργειών, την αδιαφανή και τεχνολογικά πολύπλοκη φύση του κλάδου και την έλλειψη ρυθμιστικών διασφαλίσεων.

Οι μεταφορές σε εικονικό νόμισμα δεν παρακολουθούνται επί του παρόντος με οποιονδήποτε τρόπο από τις δημόσιες αρχές εντός της ΕΕ, καθώς δεν έχουν οριστεί συγκεκριμένοι δεσμευτικοί κανόνες, ούτε στο επίπεδο της Ένωσης, ούτε από τα επιμέρους κράτη μέλη, που να καθορίζουν τους όρους για την παρακολούθηση αυτή. Για να αντιμετωπιστούν επαρκώς οι κίνδυνοι, είναι απαραίτητο να παρασχεθεί ένα ρυθμιστικό πλαίσιο για τη λειτουργία των ανταλλαγών, καθώς και των παρόχων υπηρεσιών θεματοφυλακής ψηφιακών πορτοφολιών που λειτουργούν ως ρυθμιστές οι οποίοι επιτρέπουν στο κοινό να έχουν πρόσβαση στα διάφορα συστήματα εικονικών νομισμάτων. Οι υπόχρεες οντότητες σύμφωνα με την οδηγία 4AMLD, όπως και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, υπόκεινται στην υποχρέωση να εφαρμόζουν προληπτικά μέτρα και να αναφέρουν ύποπτες συναλλαγές.

Το προτεινόμενο μέτρο δεν έχει αρνητικές επιπτώσεις για τα οφέλη και την τεχνολογική πρόοδο που προσφέρουν τα υποκείμενα εικονικά νομίσματα τεχνολογίας καταμετρημένου καθολικού. Η ηλεκτρονική διανομή ψηφιακών διαθεσίμων παρέχει δυνατότητες αύξησης της αποτελεσματικότητας και, σε αντίθεση με τα ρευστά διαθέσιμα, συνοδεύεται από ένα καθολικό συναλλαγών που δεν υπάρχει στα ρευστά διαθέσιμα. Η παρούσα πρόταση λαμβάνει δεόντως υπόψη αυτά τα πλεονεκτήματα και αναγνωρίζει το γεγονός ότι τα εικονικά νομίσματα έχουν αναδείξει καινοτόμους τρόπους μείωσης της απάτης, της διαφθοράς, των σφαλμάτων και του κόστους των διαδικασιών σε χαρτί από τις κυβερνήσεις. Ομοίως, το προτεινόμενο μέτρο λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι η αγορά εικονικών νομισμάτων έχει τη δυνατότητα να θέσει σε εφαρμογή νέους, σύγχρονους τρόπους αλληλεπίδρασης των κυβερνήσεων και των πολιτών, όσον αφορά την ανταλλαγή δεδομένων, τη διαφάνεια και την εμπιστοσύνη και μπορεί να προσφέρει νέα συμπεράσματα για τον εντοπισμό των πραγματικών δικαιούχων και της προέλευσης των αγαθών και της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Από την άποψη της προστασίας των δεδομένων, ορίζονται νέες υπόχρεες οντότητες που θα πρέπει να επεξεργάζονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (δηλαδή εφαρμόζοντας μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τους πελάτες). Η νέα αυτή υποχρέωση που καθορίζεται για λόγους δημόσιας τάξης αντισταθμίζεται από την εισαγωγή σαφών ορισμών για τις υπόχρεες οντότητες, οι οποίες ενημερώνονται για τις νέες υποχρεώσεις στις οποίες υπόκεινται (συλλογή και επεξεργασία οικονομικών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο διαδίκτυο) και τα στοιχεία προστασίας των δεδομένων που αφορούν συγκεκριμένα τις υποχρεώσεις αυτές.

Β. Τον ορισμό χαμηλότερων ανώτατων ορίων συναλλαγών για ορισμένα προπληρωμένα μέσα

Σύμφωνα με το άρθρο 12 της οδηγίας 4AMLD, κάθε κράτος μέλος μπορεί να επιτρέψει στις υπόχρεες οντότητες να μην εφαρμόσουν ορισμένα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη σε ό,τι αφορά το ηλεκτρονικό χρήμα, υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Επί του παρόντος, οι αναγνωρισμένοι κίνδυνοι χρηματοδότησης της τρομοκρατίας που τίθενται από τις προπληρωμένες κάρτες συνδέονται με τις μη υπαγόμενες σε δέουσα επιμέλεια (επαναφορτιζόμενες ή μη επαναφορτιζόμενες) προπληρωμένες κάρτες γενικού σκοπού που λειτουργούν στα εγχώρια ή διεθνή συστήματα και με την ευκολία χρήσης αυτών των καρτών στο διαδίκτυο.

Η Επιτροπή προτείνει να (i) μειωθούν (από 250 σε 150 ευρώ) τα κατώτατα όρια όσον αφορά τα μη επαναφορτιζόμενα προπληρωμένα μέσα πληρωμής για τα οποία ισχύουν τα εν λόγω μέτρα δέουσας επιμέλειας και (ii) να καταργηθεί η απαλλαγή της χρήσης προπληρωμένων καρτών στο διαδίκτυο από τις απαιτήσεις δέουσας επιμέλειας.

Αυτό θα εξυπηρετήσει καλύτερα τους σκοπούς εξακρίβωσης και θα διευρύνει τις απαιτήσεις επαλήθευσης της ταυτότητας των πελατών. Ο περιορισμός της ανωνυμίας των προπληρωμένων μέσων θα παρέχει κίνητρα για τη χρήση των μέσων αυτών μόνον για νόμιμους σκοπούς και θα τα καταστήσει λιγότερο ελκυστικά για τρομοκρατικούς και εγκληματικούς σκοπούς. Ταυτόχρονα, οι προπληρωμένες κάρτες θα εξακολουθούν να αποτελούν προσιτό μέσο. Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι ενέχουν κοινωνική αξία, βοηθούν στην προώθηση της χρηματοπιστωτικής ένταξης και μπορεί να είναι ένα χρήσιμο εργαλείο για την αγορά αγαθών και υπηρεσιών μέσω διαδικτύου και ως υποκατάστατο για τους τραπεζικούς λογαριασμούς.

Τα προτεινόμενα μέτρα συνάδουν πλήρως με τους κανόνες που προβλέπονται ήδη στην οδηγία 4AMLD σε σχέση με τις προπληρωμένες κάρτες και δεν θα απαιτήσουν πρόσθετες υποχρεώσεις εκ μέρους των διανομέων των εν λόγω μέσων.

Γ. Την παροχή στις ΜΧΠ της δυνατότητας να ζητούν πληροφορίες σχετικά με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας από οποιαδήποτε υπόχρεη οντότητα

Σύμφωνα με τις δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί στο ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την ασφάλεια, η Επιτροπή προτείνει να τροποποιηθεί το άρθρο 32 της οδηγίας 4AMLD για να διευκολυνθεί η συνεργασία μεταξύ των ΜΧΠ, εναρμονίζοντας τους κανόνες για την πρόσβασή τους στις πληροφορίες με τα τελευταία διεθνή πρότυπα.

Οι ΜΧΠ διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στον προσδιορισμό των διασυνοριακών χρηματοπιστωτικών πράξεων των τρομοκρατικών δικτύων και στον εντοπισμό των χρηματοδοτών τους. Τα τελευταία διεθνή πρότυπα τονίζουν τη σημασία της επέκτασης του

εύρους των πληροφοριών και της πρόσβασης σ' αυτές που παρέχεται στις ΜΧΠ. Οι πληροφορίες επί του παρόντος περιορίζονται σε ορισμένα κράτη μέλη από την υποχρέωση να έχει προηγηθεί η κατάρτιση αναφοράς ύποπτης συναλλαγής από την υπόχρεη οντότητα. Οι ΜΧΠ θα πρέπει να είναι σε θέση να αποκτήσουν πρόσθετες πληροφορίες από τις υπόχρεες οντότητες και θα πρέπει να έχουν έγκαιρη πρόσβαση στις οικονομικές και διοικητικές πληροφορίες, καθώς και στις πληροφορίες σχετικά με θέματα επιβολής του νόμου που απαιτούνται για να αναλάβουν τα καθήκοντά τους σωστά, ακόμη και χωρίς να έχει προηγηθεί αναφορά ύποπτης συναλλαγής.

Η αποσαφήνιση της εντολής των ΜΧΠ να ζητούν συμπληρωματικές πληροφορίες από οποιαδήποτε υπόχρεη οντότητα και να έχουν άμεση πρόσβαση σε πληροφορίες που έχουν στην κατοχή τους οι υπόχρεες οντότητες θα διασφαλίσει την εναρμόνιση της νομοθεσίας σε όλα τα κράτη μέλη με τις διεθνείς προδιαγραφές. Αυτό θα δώσει στις ΜΧΠ μεγαλύτερη δυνατότητα να συλλέγουν πιο αποτελεσματικά τις απαραίτητες πληροφορίες για την αξιολόγηση των αναφορών ύποπτων συναλλαγών και να επιταχύνουν την ανίχνευση δραστηριοτήτων χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Η απόφαση σχετικά με τον περαιτέρω καθορισμό των όρων υπό τους οποίους μπορούν να ζητούνται τέτοιου είδους πληροφορίες λαμβάνεται από τα κράτη μέλη. Τα κράτη μέλη διατηρούν επίσης το δικαίωμα να θεσπίσουν επαρκώς αποτελεσματικούς και αναλογικούς κανόνες όσον αφορά την επεξεργασία των πληροφοριών που λαμβάνονται. Μια ΜΧΠ πρέπει να τηρεί τους κανόνες που διέπουν την ασφάλεια και την εμπιστευτικότητα των πληροφοριών αυτών, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών για τον χειρισμό, την αποθήκευση, τη διάδοση και την προστασία τους, καθώς και την πρόσβαση στις πληροφορίες αυτές.

Δ. Την παροχή της δυνατότητας στις ΜΧΠ και τις αρμόδιες αρχές να εντοπίζουν τους κατόχους τραπεζικών λογαριασμών και λογαριασμών πληρωμών

Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 57 της οδηγίας 4AMLD, τα κράτη μέλη παροτρύνονται να δημιουργήσουν συστήματα τραπεζικών μητρώων ή συστήματα ανάκτησης ηλεκτρονικών δεδομένων, τα οποία θα παρέχουν στις ΜΧΠ πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τους τραπεζικούς λογαριασμούς. Επί του παρόντος, οι μηχανισμοί αυτοί δημιουργούνται ή έχουν πρόσφατα δημιουργηθεί σε ορισμένα κράτη μέλη. Ωστόσο, δεν υφίσταται τέτοιου είδους υποχρέωση σε επίπεδο ΕΕ.

Δεδομένου ότι δεν διαθέτουν όλα τα κράτη μέλη μηχανισμούς που να επιτρέπουν στις ΜΧΠ τους να έχουν έγκαιρη πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητα των κατόχων τραπεζικών λογαριασμών και λογαριασμών πληρωμών, παρεμποδίζεται η δυνατότητα ορισμένων ΜΧΠ να εντοπίσουν τις εγκληματικές και τρομοκρατικές χρηματοδοτικές ροές σε εθνικό επίπεδο. Επιπλέον, οι εν λόγω ΜΧΠ δεν μπορούν επίσης να ανταλλάσσουν τέτοιου είδους πληροφορίες με αντίστοιχες μονάδες εντός και εκτός ΕΕ, γεγονός που περιπλέκει τα διασυννοριακά προληπτικά μέτρα.

Η Επιτροπή προτείνει να ζητηθεί από τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν αυτοματοποιημένους κεντρικούς μηχανισμούς που επιτρέπουν τον γρήγορο εντοπισμό των κατόχων των τραπεζικών λογαριασμών και λογαριασμών πληρωμών. Αυτό θα επιτρέψει στα κράτη μέλη να επιλέξουν να δημιουργήσουν είτε (i) ένα κεντρικό μητρώο που θα περιέχει τα απαραίτητα δεδομένα τα οποία επιτρέπουν την ταυτοποίηση των κατόχων των τραπεζικών λογαριασμών και λογαριασμών πληρωμών, καθώς και να παρέχουν στις εθνικές τους ΜΧΠ και αρχές αρμόδιες σε θέματα ΚΕΧ/ΧΤ πλήρη και ταχεία πρόσβαση στις πληροφορίες που τηρούνται

στο μητρώο είτε (ii) άλλους κεντρικούς μηχανισμούς, όπως κεντρικά συστήματα ανάκτησης δεδομένων, τα οποία συμβάλλουν στην επίτευξη του ίδιου στόχου.

Οι ΜΧΠ και άλλες αρχές αρμόδιες σε θέματα ΚΕΧ/ΧΤ, κατά την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους βάσει της παρούσας οδηγίας, πρέπει να διαθέτουν αποτελεσματικά μέσα για τον εντοπισμό όλων των τραπεζικών λογαριασμών και λογαριασμών πληρωμών που ανήκουν σε ένα άτομο μέσω κεντρικής αυτοματοποιημένης διαδικασίας αποστολής ερωτημάτων αναζήτησης. Αυτό θα οδηγήσει στον ταχύτερο εντοπισμό - τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο - των ύποπτων συναλλαγών νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες/χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και θα βελτιώσει τα προληπτικά μέτρα.

Αυτό θα εξασφαλίσει στα κράτη μέλη επαρκή ελευθερία στην επιλογή των καλύτερων μέσων για την επίτευξη του στόχου που ορίζεται από την πρόταση. Σε περίπτωση που δημιουργήσουν κεντρικό μηχανισμό, τα κράτη μέλη θα τον τροφοδοτήσουν με ένα εναρμονισμένο σύνολο ελάχιστων πληροφοριών και, ενδεχομένως, με άλλες πληροφορίες που κρίνουν αναγκαίες και αναλογικές για την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Θα απαιτήσουν περαιτέρω από τα εμπλεκόμενα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (ή άλλους φορείς) να υποβάλλουν ή να αναφορτώνουν σε τακτά χρονικά διαστήματα τις πληροφορίες αυτές στον μηχανισμό, καθώς και να καθορίσουν τις τεχνικές και νομικές προϋποθέσεις για την πρόσβαση στις πληροφορίες από τις ΜΧΠ και τις αρχές αρμόδιες σε θέματα ΚΕΧ/ΧΤ.

Ταυτόχρονα, για λόγους σεβασμού της ιδιωτικής ζωής και προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα μητρώα αυτά θα πρέπει να διατηρούν τα ελάχιστα δεδομένα που είναι απαραίτητα για τη διενέργεια ερευνών για περιστατικά ΚΕΧ/ΧΤ, ενώ τα πρόσωπα στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα θα πρέπει να ενημερώνονται ότι τα δεδομένα τους καταγράφονται και είναι προσβάσιμα στις ΜΧΠ και να ενημερώνονται για το σημείο επαφής όπου μπορούν να ασκήσουν το δικαίωμά τους να αποκτήσουν πρόσβαση και να διορθώσουν τα δεδομένα τους. Σε εθνικό επίπεδο, οι μέγιστες περίοδοι διατήρησης (που υποστηρίζονται από επαρκή αιτιολογία ως προς τη διάρκειά τους) θα πρέπει να εφαρμόζονται στην καταχώριση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στα μητρώα και θα πρέπει να προβλέπεται η καταστροφή τους, μόλις οι πληροφορίες δεν είναι πλέον αναγκαίες για τον αναφερόμενο σκοπό. Η πρόσβαση στα μητρώα και τις βάσεις δεδομένων θα πρέπει να περιορίζεται βάσει της αρχής της ανάγκης γνώσης.

Ε. Την εναρμόνιση της προσέγγισης της ΕΕ έναντι των τρίτων χωρών υψηλού κινδύνου

Το άρθρο 18 της οδηγίας απαιτεί από τις υπόχρεες οντότητες να εφαρμόζουν ενισχυμένα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη έναντι φυσικών προσώπων ή νομικών οντοτήτων εγκατεστημένων σε τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου. Το άρθρο 9 της οδηγίας 4AMLD εξουσιοδοτεί την Επιτροπή να προσδιορίσει - μέσω κατ' εξουσιοδότηση πράξης - τις τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου που έχουν ανεπαρκή συστήματα ΚΕΧ/ΧΤ, και ως εκ τούτου αποτελούν σημαντικό κίνδυνο για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Η εν λόγω κατ' εξουσιοδότηση πράξη πρόκειται να εγκριθεί – και να υποβληθεί σε ενδελεχή εξέταση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο – τον Ιούλιο του 2016.

Ωστόσο, τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται επί του παρόντος να συμπεριλαμβάνουν, στα εθνικά καθεστώτα τους, συγκεκριμένο κατάλογο μέτρων δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη και, ως εκ τούτου, υπάρχουν ετερογενή καθεστώτα εφαρμογής των μέτρων δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη έναντι των χωρών που παρουσιάζουν ανεπάρκειες.

Η εναρμόνιση των μέτρων αυτών θα αποφύγει ή τουλάχιστον θα περιορίσει τον κίνδυνο του φαινομένου της άγρας αρμόδιου δικαστηρίου (forum-shopping) με βάση το πώς η εκάστοτε έννομη τάξη εφαρμόζει αυστηρότερες ή λιγότερο αυστηρές ρυθμίσεις έναντι των τρίτων χωρών υψηλού κινδύνου. Ως εκ τούτου, αντιμετωπίζονται τα ρυθμιστικά κενά που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν για δραστηριότητες νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες/χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Τα προτεινόμενα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη συμμορφώνονται πλήρως με τους καταλόγους των εν λόγω ενεργειών που έχουν καταρτιστεί από την ομάδα χρηματοοικονομικής δράσης (FATF). Θα θεωρούνται ως μια ελάχιστη δέσμη απαιτήσεων που θα πρέπει να εφαρμόζονται από όλα τα κράτη μέλη. Η εφαρμογή της παρούσας ολοκληρωμένης δέσμης μέτρων δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη θα επιτρέψει την πιο ολοκληρωμένη παρακολούθηση της συναλλαγής, καθώς θα περιλαμβάνει ελέγχους του πελάτη, του σκοπού και της φύσης της επιχειρηματικής σχέσης, της προέλευσης των κεφαλαίων, καθώς και την παρακολούθηση των συναλλαγών. Επιπλέον, μέσω της συστηματικής έγκρισης των ανώτερων διευθυντικών στελεχών, η επεξεργασία των χρηματοοικονομικών συναλλαγών θα εξασφαλίσει καλύτερη ενδελεχή εξέταση.

Στο ίδιο πνεύμα, ο κατάλογος των αντιμέτρων που καθορίζονται από τη FATF θα πρέπει να αντανakλάται δεόντως στη νομοθεσία της Ένωσης, και η παρούσα πρόταση καθορίζει έναν μη εξαντλητικό κατάλογο των μέτρων περιορισμού των κινδύνων τα οποία τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να εφαρμόζουν.

ΣΤ. Τη βελτίωση της πρόσβασης σε πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο

Στα άρθρα 30 και 31, η οδηγία 4AMLD καθορίζει κανόνες για τη συλλογή, αποθήκευση και πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τον (τους) τελευταίο(-ους) πραγματικό(-ούς) δικαιούχο(-ους) εταιρειών, καταπιστευμάτων και των άλλων τύπων νομικών μορφωμάτων. Επί του παρόντος, οι εν λόγω οντότητες οφείλουν να φυλάσσουν ακριβείς πληροφορίες για τους πραγματικούς δικαιούχους τους.

Η οδηγία 4AMLD καθορίζει μια δομημένη προσέγγιση σε σχέση με τις νομικές οντότητες, η οποία διαφοροποιεί τις εταιρείες από τα καταπιστεύματα και παρόμοια νομικά μορφώματα. Η παρούσα πρόταση διατηρεί τη δομή αυτή.

- Εταιρικές και άλλες νομικές οντότητες

Σύμφωνα με το άρθρο 30 της οδηγίας 4AMLD, κάθε πρόσωπο ή οργανισμός που μπορεί να αποδείξει έννομο συμφέρον μπορεί να έχει πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους. Στην πράξη, έχουν χρησιμοποιηθεί σύνθετες δομές ιδιοκτησίας για να συγκαλυφθούν συνδέσεις με εγκληματικές δραστηριότητες, φορολογικές υποχρεώσεις, συμμετοχή πολιτικά εκτεθειμένων προσώπων και άτομα ή δικαιοδοσίες κατά των οποίων έχουν επιβληθεί κυρώσεις. Παράλληλα, η χρήση διαφορετικών προσεγγίσεων για τη διαφάνεια έναντι των τελικών πραγματικών δικαιούχων δημιουργεί επίσης προβλήματα και σύγχυση στις εταιρείες, οι οποίες πρέπει να αφιερώνουν σημαντικούς πόρους για τα δικά τους συστήματα και ελέγχους, ενώ οι επενδυτές, οι μέτοχοι και άλλοι ενδιαφερόμενοι πρέπει να

βασίζονται στις διαθέσιμες στο κοινό και άμεσα προσβάσιμες πληροφορίες σχετικά με τον έλεγχο και την ιδιοκτησία των αναφερόμενων εταιρειών.

Η κατανόηση του πραγματικού δικαιούχου των εταιρειών βρίσκεται στο επίκεντρο των στρατηγικών περιορισμού των κινδύνων που συνδέονται με το οικονομικό έγκλημα και πρόληψης για τις ρυθμιζόμενες εταιρείες. Επιπλέον, στο πλαίσιο της ΕΕ, η πτυχή αυτή βρίσκεται στο επίκεντρο της σχέσης μεταξύ του προληπτικού καθεστώτος της οδηγίας 4AMLD και του εταιρικού δικαίου, και συγκεκριμένα της οδηγίας 2009/101/ ΕΚ, η οποία είναι η νομική πράξη της Ένωσης που καθορίζει τους κανόνες σχετικά με την κοινοποίηση εταιρικών εγγράφων. Η παρούσα πρόταση αντιμετωπίζει το ζήτημα αυτό μέσω της τροποποίησης της εν λόγω οδηγίας, ώστε να απαιτηθεί από τα κράτη μέλη να εξασφαλίζουν την υποχρεωτική δημοσιοποίηση (πρόσβαση του κοινού) σε ένα περιορισμένο σύνολο πληροφοριών σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους των εταιρειών και νομικών οντοτήτων που ασκούν κερδοσκοπικές δραστηριότητες, όπως προβλέπεται στο άρθρο 54 της ΣΛΕΕ. Μια καλή υποδομή εταιρικής διακυβέρνησης θα πρέπει να συνδυάζει τη διαφάνεια, τη λογοδοσία και την ακεραιότητα, και αυτό περιλαμβάνει τη γνώση των πραγματικών δικαιούχων.

Η απαίτηση να παρέχεται πρόσβαση του κοινού στις πληροφορίες σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους είναι βάσιμη, διότι θα παρέχει πρόσθετες εγγυήσεις έναντι τρίτων που επιθυμούν να συναλλάσσονται με τις εν λόγω εταιρείες. Η προστασία των επενδυτών μειοψηφίας και η προστασία των ενδιαφερομένων, όπως τρίτα μέρη που επιθυμούν να συναλλάσσονται με την οντότητα ή τη δομή προϋποθέτει να παρέχεται πρόσβαση σε αξιόπιστες πληροφορίες σχετικά με τον δικαιούχο, συμπεριλαμβανομένης της ταυτότητας των ελεγχόντων ιδιοκτητών, καθώς και των δομών ελέγχου των εταιρειών και καταπιστευμάτων.

Η δημόσια πρόσβαση επιτρέπει επίσης μεγαλύτερο έλεγχο των πληροφοριών από την κοινωνία των πολιτών, συμπεριλαμβανομένου του Τύπου και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, και συμβάλλει στη διατήρηση της εμπιστοσύνης στην ακεραιότητα των επιχειρηματικών συναλλαγών και του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Μπορεί να συμβάλει στην καταπολέμηση της κατάχρησης των νομικών οντοτήτων και νομικών ρυθμίσεων, τόσο βοηθώντας τις έρευνες όσο και μέσω αποτελεσμάτων που συνδέονται με τη φήμη, δεδομένου ότι οποιοσδήποτε θα μπορούσε να συνάψει συναλλαγές με αυτές γνωρίζει την ταυτότητα του (των) πραγματικού(-ών) δικαιούχου(-ων). Διευκολύνει επίσης την έγκαιρη και αποτελεσματική διάθεση πληροφοριών στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, καθώς και στις αρχές, συμπεριλαμβανομένων των αρχών τρίτων χωρών, οι οποίες συμμετέχουν στην καταπολέμηση αυτών των αδικημάτων.

- Εταιρείες καταπιστευματικής διαχείρισης και άλλα νομικά μορφώματα

Η οδηγία 4AMLD παρέχει στις αρμόδιες αρχές και στις ΜΧΠ έγκαιρη πρόσβαση στις πληροφορίες σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους των εταιρειών καταπιστευματικής διαχείρισης και άλλων νομικών μορφωμάτων. Οι υπόχρεες οντότητες μπορούν να έχουν πρόσβαση στις πληροφορίες, στο πλαίσιο της δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη. Οι πληροφορίες σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους αφορούν ένα ευρύ φάσμα νομικών μορφωμάτων: καταπιστευματοδόχοι εταιρείες ρητής καταπιστευματικής διαχείρισης (express trust) ειδικά για το κοινό δίκαιο, αλλά και παρόμοια μορφώματα, όπως Treuhand, fiducies ή fideicomiso, και όλα τα εξομοιούμενα νομικά μορφώματα όπως τα ιδρύματα. Επιπλέον, οι ισχύοντες κανόνες προβλέπουν ότι, σε περίπτωση που το καταπίστευμα έχει φορολογικές

επιπτώσεις, το κράτος μέλος πρέπει να διαθέτει ένα μητρώο που θα περιέχει τις πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο.

Πολλές από αυτές τις εταιρείες καταπιστευματικής διαχείρισης και παρεμφερή νομικά μορφώματα εμπλέκονται σε εμπορικού ή επαγγελματικού τύπου δραστηριότητες με σκοπό την πραγματοποίηση κέρδους, ακριβώς όπως οι κανονικές εταιρείες. Ως εκ τούτου, εξακολουθούν να ισχύουν τα ίδια επιχειρήματα υπέρ της πρόσβασης του κοινού στις πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο όσον αφορά αυτό το συγκεκριμένο είδος καταπιστευμάτων. Το καθεστώς που έχει συσταθεί σε επίπεδο Ένωσης όσον αφορά την πρόσβαση σε πληροφορίες πρέπει να είναι συνεκτικό και να εξασφαλίζει την πρόσβαση του κοινού στις πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο για αυτή την κατηγορία νομικών οντοτήτων.

Ταυτόχρονα, μπορεί επίσης να συσταθούν καταπιστεύματα και παρεμφερή νομικά μορφώματα για άλλους σκοπούς: για τη διατήρηση και τον καθορισμό των όρων σχετικά με τη χρήση των οικογενειακών περιουσιακών στοιχείων, φιλανθρωπικούς σκοπούς, ή για άλλους σκοπούς επωφελείς για το κοινωνικό σύνολο. Τέτοια καταπιστεύματα και παρεμφερή νομικά μορφώματα που δεν χαρακτηρίζονται ως επιχειρηματικού τύπου υπόκεινται σε διαφορετικό καθεστώς όσον αφορά την ιδιωτική ζωή. Τα βασικά στοιχεία σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους των εν λόγω οντοτήτων θα πρέπει να παρέχονται μόνον σε πρόσωπα ή οργανώσεις που κατέχουν έννομο συμφέρον. Αποσαφηνίζονται επίσης τα κριτήρια που αποδεικνύουν έννομο συμφέρον μέσω αιτιολογικής σκέψης.

Η προσέγγιση που προτείνεται λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες των καταπιστευμάτων και παρεμφερών νομικών μορφωμάτων. Με αυτόν τον τρόπο, ανεξάρτητα από τον χαρακτηρισμό τους σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, γίνεται διάκριση μεταξύ, αφενός, των εταιρειών καταπιστευματικής διαχείρισης που αποτελούνται από οποιοδήποτε περιουσιακό στοιχείο που διατηρείται από ή για λογαριασμό προσώπου που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα η οποία συνίσταται ή περιλαμβάνει τη διαχείριση εταιρειών καταπιστευματικής διαχείρισης και ενεργεί ως καταπιστευματοδόχος μιας εταιρείας καταπιστευματικής διαχείρισης κατά τη διάρκεια της εν λόγω επιχειρηματικής δραστηριότητας με σκοπό την αποκόμιση κέρδους και, αφετέρου, οποιωνδήποτε άλλων εταιρειών καταπιστευματικής διαχείρισης.

Πρόσθετα στοιχεία

i) Καταχωρισμένες εταιρικές δομές

Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 6 στοιχείο α) της οδηγίας 4AMLD, ένα κριτήριο για τον προσδιορισμό του πραγματικού δικαιούχου των εταιρικών οντοτήτων είναι ένα κατώτατο όριο συμμετοχής 25% συν μία μετοχή ή ιδιοκτησιακό δικαίωμα άνω του 25%. Η Επιτροπή προτείνει να μειωθεί στο 10% το όριο που ορίζεται στην οδηγία 4AMLD σε σχέση με ορισμένους περιορισμένους τύπους οντοτήτων που παρουσιάζουν ιδιαίτερο κίνδυνο να χρησιμοποιηθούν για νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και φοροδιαφυγή.

Όσον αφορά τις ενδιάμεσες οντότητες που δεν έχουν καμία οικονομική δραστηριότητα και χρησιμεύουν μόνον για να αποστασιοποιήσουν τους πραγματικούς δικαιούχους από τα περιουσιακά στοιχεία, το κατώτατο όριο του 25% είναι αρκετά εύκολο να παρακαμφθεί. Ο καθορισμός μικρότερου κατώτατου ορίου όπου υπάρχει συγκεκριμένος κίνδυνος θα περιορίσει το εύρος των οντοτήτων για τις οποίες οι υπόχρεες οντότητες θα πρέπει να συλλέγουν πρόσθετες πληροφορίες σε εκείνες όπου ο κίνδυνος χρήσης για παράνομους

σκοπούς είναι υψηλός. Κατά συνέπεια, αυτό επιτρέπει τον καλύτερο εντοπισμό του (των) πραγματικού(-ών) δικαιούχου(-ων), με ιδιαίτερη έμφαση στις οντότητες που λειτουργούν ως ενδιάμεσες δομές, δεν δημιουργούν έσοδα από μόνες τους, αλλά κυρίως διοχετεύουν έσοδα από άλλες πηγές (οι οποίες ορίζονται ως *παθητικές μη χρηματοπιστωτικές οντότητες* δυνάμει της οδηγίας 2011/16/ΕΕ).

ii) Υφιστάμενοι πελάτες

Σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 5 της οδηγίας 4AMLD, ο ιδρυτής μιας εταιρείας καταπιστευματικής διαχείρισης προσδιορίζεται κατά τη διενέργεια της δέουσας επιμέλειας. Η Επιτροπή προτείνει να απαιτείται η συστηματική παρακολούθηση των πραγματικών δικαιούχων υφιστάμενων πελατών, όπως εταιρείες καταπιστευματικής διαχείρισης (trust), άλλα νομικά μορφώματα και νομικές οντότητες, όπως τα ιδρύματα.

Η πιθανή προέλευση των κεφαλαίων/περιουσιακών στοιχείων που ενέχουν συνήθως κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα μόνον αφού διενεργηθεί μια τέτοια συστηματική εξέταση. Η έλλειψη συστηματικής παρακολούθησης δεν επιτρέπει τον εντοπισμό και την εκτίμηση των κινδύνων εγκαίρως, σε ορισμένες περιπτώσεις. Με την εφαρμογή μέτρων δέουσας επιμέλειας σε στοχευμένους υφιστάμενους πελάτες, η έγκαιρη εκτίμηση των κινδύνων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και η αντίδραση σ' αυτούς μπορεί να παρεμποδίζεται από την έλλειψη επικαιροποιημένων πληροφοριών σχετικά με τους πελάτες, δημιουργώντας έτσι ευκαιρίες απόκρυψης του παράνομου χρήματος.

Εκτός από την οδηγία 4AMLD, άλλοι κανόνες του ενωσιακού δικαίου είναι σχετικοί με το θέμα αυτό και θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη. Το εύρος των πληροφοριών σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους δυνάμει της οδηγίας 4AMLD επηρεάζει άμεσα το καθεστώς υποβολής εκθέσεων δυνάμει της οδηγίας 2011/16/ΕΕ. Η εν λόγω οδηγία απαιτεί από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να αποκτούν αυτοπιστοποίηση σε σχέση με τους πραγματικούς δικαιούχους των *παθητικών μη χρηματοπιστωτικών οντοτήτων* που κατέχουν προϋπάρχοντες λογαριασμούς με υπόλοιπο άνω του 1 εκατομμυρίου δολαρίων, όπως ορίζεται σύμφωνα με το κοινό πρότυπο αναφοράς («ΚΠΑ») που καταρτίστηκε στο πλαίσιο του [Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης](#) (ΟΟΣΑ). Με βάση αυτή την υποχρέωση που επιβάλλεται στο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα να έρχεται σε επαφή με την παθητική μη χρηματοπιστωτική οντότητα, μπορούν να προκύψουν συνέργειες μέσω της επαφής αυτής για την επικαιροποίηση των πληροφοριών σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους, σύμφωνα με το πλέον πρόσφατο επίπεδο γνώσεων.

iii) Τόπος παρακολούθησης και καταγραφής των εταιρειών καταπιστευματικής διαχείρισης (trust)

Σύμφωνα με το άρθρο 31 της οδηγίας 4AMLD, τα κράτη μέλη πρέπει να απαιτούν από τις εταιρείες καταπιστευματικής διαχείρισης που «διέπονται από τη νομοθεσία τους» να αποκτούν και να διατηρούν επαρκείς, ακριβείς και επίκαιρες πληροφορίες ιδίως σχετικά με τον καταπιστευματοδόχο. Το ίδιο άρθρο απαιτεί από τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν, σε εθνικό επίπεδο, κεντρικά μητρώα των πραγματικών δικαιούχων των εταιρειών καταπιστευματικής διαχείρισης που «παράγουν φορολογικές υποχρεώσεις».

Η Επιτροπή προτείνει να διευκρινιστεί ότι το κράτος μέλος το οποίο αφορούν οι εν λόγω υποχρεώσεις είναι εκείνο στο οποίο έχει συσταθεί η εταιρεία καταπιστευματικής διαχείρισης.

Τα ισχύοντα κριτήρια σχετικά με την ισχύουσα νομοθεσία και την παραγωγή φορολογικών υποχρεώσεων δεν είναι κατανοητά σε όλες τις περιπτώσεις και θα πρέπει να

αποσαφηνιστούν. Ειδικότερα, θα μπορούσε να θεωρηθεί, με βάση το υφιστάμενο κείμενο του άρθρου 31, ότι, εφόσον ένα κράτος μέλος δεν αναγνωρίζει τις εταιρείες καταπιστευματικής διαχείρισης σύμφωνα με τη νομοθεσία του, το κράτος μέλος αυτό δεν υπόκειται σε καμία υποχρέωση παρακολούθησης και καταγραφής των εταιρειών καταπιστευματικής διαχείρισης που έχουν συσταθεί στην επικράτειά του. Το γεγονός αυτό ενέχει τον κίνδυνο να δημιουργηθούν κενά στις καταχωρίσεις και δεν συνάδει με τους στόχους των απαιτήσεων περί διαφάνειας της οδηγίας. Επιπλέον, ο περιορισμός της υποχρέωσης καταχώρισης μόνον στις εταιρείες καταπιστευματικής διαχείρισης που παράγουν φορολογικές υποχρεώσεις δεν συνάδει πλήρως με τη γενικότερη υποχρέωση βάσει της οδηγίας για τον προσδιορισμό όλων των τύπων εταιρειών καταπιστευματικής διαχείρισης πριν από τη σύναψη μιας επιχειρηματικής σχέσης.

Η διάταξη της ισχύουσας οδηγίας είναι επίσης ασυμβίβαστη με την έννοια ότι η υφιστάμενη απαίτηση καταχώρισης εξαιρεί από την υποχρέωση καταχώρισης τις εταιρείες καταπιστευματικής διαχείρισης που, λόγω έλλειψης εναρμόνισης των φορολογικών συστημάτων, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των φορολογικών κανόνων των κρατών μελών (π.χ. λόγω του ότι δεν έχουν φορολογική κατοικία πουθενά). Οι εν λόγω εταιρείες καταπιστευματικής διαχείρισης όχι μόνον δεν πληρώνουν φόρους, αλλά δεν θα έχουν καταχωριστεί και πουθενά.

Η πρόταση της Επιτροπής είναι σύμφωνη με τις κατευθυντήριες γραμμές της FATF για τη διαφάνεια και τους πραγματικούς δικαιούχους.

iv) Διασύνδεση των εθνικών μητρώων

Η οδηγία 4AMLD επισημαίνει την ανάγκη να διασφαλιστεί η ασφαλής και αποτελεσματική διασύνδεση των εθνικών μητρώων για τους πραγματικούς δικαιούχους. Η Επιτροπή είναι επιφορτισμένη με τη σύνταξη μιας έκθεσης έως τον Ιούνιο του 2019 για να αξιολογήσει τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές, καθώς και τη διαδικασία εξασφάλισης της διασύνδεσης.

Είναι εξαιρετικά σημαντικό να αντιμετωπιστούν επειγόντως οι κίνδυνοι που μπορεί να παρουσιαστούν λόγω της διασυννοριακής κατάχρησης εκ μέρους νομικών προσώπων και νομικών μορφωμάτων. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή προτείνει να δημιουργηθεί μια άμεση διασύνδεση των μητρώων αυτών.

Η διασύνδεση θα επιτρέψει στις αρμόδιες αρχές, τις ΜΧΠ και τις υπόχρεες οντότητες να προσδιορίζουν τους πραγματικούς δικαιούχους με ευκολότερο και αποτελεσματικό τρόπο και θα αυξήσει τις απαιτήσεις διαφάνειας για τις επιχειρήσεις και τις εταιρείες καταπιστευματικής διαχείρισης. Θα επιτρέψει επίσης στο κοινό να έχει πρόσβαση σε ολόκληρη την ΕΕ σε πληροφορίες σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους.

Εν ολίγοις, η νέα προσέγγιση για την εταιρική διαφάνεια και την πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους καλύπτει όλες τις πτυχές που συνθέτουν επί του παρόντος το καθεστώς των πληροφοριών σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους: τι καταχωρίζεται (οντότητες για τις οποίες καταχωρίζονται πληροφορίες), πού πρέπει να πραγματοποιείται η καταχώριση (ποιο κράτος μέλος είναι υπεύθυνο για την καταχώριση μιας οντότητας), ποιος έχει πρόσβαση στις πληροφορίες (σαφέστερη πρόσβαση στις πληροφορίες για τους πραγματικούς δικαιούχους), πώς τα εθνικά μητρώα θα πρέπει να είναι διασυνδεδεμένα.

Z. Διευκρίνιση ορισμένων ισχυουσών διατάξεων

i) Έννοια των αρμόδιων αρχών

Παρά το γεγονός ότι σε όλο το κείμενο της οδηγίας, δεν είναι πάντα σαφής ο όρος «αρμόδιες αρχές». Αυτό έχει οδηγήσει σε αποκλίνουσες ερμηνείες σε ολόκληρη την Ένωση. Η παρούσα πρόταση περιλαμβάνει μια αιτιολογική σκέψη που διευκρινίζει το θέμα αυτό.

ii) Αποκλεισμός καρτών κλειστού βρόχου

Οι κάρτες κλειστού βρόχου είναι προπληρωμένες κάρτες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αγορά αγαθών ή υπηρεσιών μόνον στις εγκαταστάσεις του εκδότη ή εντός περιορισμένου δικτύου παρόχων υπηρεσιών που έχουν συνάψει απευθείας εμπορική συμφωνία με κάποιον επαγγελματία εκδότη, ή που μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνον για την απόκτηση πολύ περιορισμένου φάσματος αγαθών ή υπηρεσιών. Λαμβάνοντας υπόψη τους πολύ περιορισμένους κινδύνους νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας που συνδέονται με τα τις κάρτες κλειστού βρόχου, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ορισμού του ηλεκτρονικού χρήματος, για τους σκοπούς της οδηγίας 4AMLD, γεγονός το οποίο συνάδει με την προσέγγιση της οδηγίας 2009/110/EK²¹.

iii) Πλήρης συνέπεια με τις διατάξεις για την ηλεκτρονική ταυτοποίηση

Ένας από τους στόχους της οδηγίας 4AMLD είναι η σωστή ταυτοποίηση και επαλήθευση της ταυτότητας των μερών (φυσικών ή νομικών προσώπων) σε μια συναλλαγή ή/και πληρωμή. Ως εκ τούτου, η ηλεκτρονική ταυτοποίηση και οι υπηρεσίες εμπιστοσύνης (που διέπονται από τον κανονισμό eIDAS) είναι συναφείς με το άνοιγμα τραπεζικών λογαριασμών ή την πρόσβαση σε κεφάλαια και/ή τον εντοπισμό ηλεκτρονικών συναλλαγών. Επί του παρόντος, το πλαίσιο eIDAS είναι ένας από τους ακρογωνιαίους λίθους της ψηφιακής ενιαίας αγοράς που καλύπτει όλα τα στοιχεία της ηλεκτρονικής ταυτοποίησης και επαλήθευσης της ταυτότητας.

Η οδηγία 4AMLD θα πρέπει να επικαιροποιείται ώστε να λαμβάνει υπόψη το νέο νομικό πλαίσιο για την αμοιβαία αναγνώριση των κοινοποιημένων συστημάτων και μέσων eID, κάνοντας σαφή αναφορά στα τεχνικά μέσα που ορίζονται στον κανονισμό eIDAS και την εξάλειψη τυχόν ασυμβατοτήτων.

Ως εκ τούτου, οι αναφορές σε ηλεκτρονικά μέσα ταυτοποιήσεων που καθορίζονται στον κανονισμό eIDAS πρέπει να περιληφθούν στο άρθρο 13 παράγραφος 1, το άρθρο 27 παράγραφος 2, το άρθρο 40 παράγραφος 1 στοιχεία α) και β), καθώς και στο παράρτημα III της οδηγίας 4AMLD. Αντίγραφα των πρωτότυπων εγγράφων, καθώς και οι ηλεκτρονικές δηλώσεις, βεβαιώσεις ή διαπιστευτήρια θα πρέπει να αναγνωρίζονται ως έγκυρα μέσα εξακρίβωσης της ταυτότητας σύμφωνα με την οδηγία 4AMLD.

²¹ Οδηγία 2009/110/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, για την ανάληψη, άσκηση και προληπτική εποπτεία της δραστηριότητας ιδρύματος ηλεκτρονικού χρήματος, την τροποποίηση των οδηγιών 2005/60/EK και 2006/48/EK και την κατάργηση της οδηγίας 2000/46/EK (ΕΕ L 267 της 10.10.2009, σ. 7).

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και για την τροποποίηση της οδηγίας 2009/101/ΕΚ

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως τα άρθρα 50 και 114,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας²²,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής²³,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η οδηγία (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁴ αποτελεί το βασικό νομικό μέσο για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος της Ένωσης για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Η εν λόγω οδηγία, η οποία πρόκειται να μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο έως τις 26 Ιουνίου 2017 καθορίζει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο για την αντιμετώπιση της συγκέντρωσης χρημάτων ή περιουσιακών στοιχείων για τρομοκρατικούς σκοπούς, απαιτώντας από τα κράτη μέλη να εντοπίζουν, να αντιλαμβάνονται και να μετριάζουν τους κινδύνους όσον αφορά τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

²² EE C [...] της [...], σ. [...].

²³ EE C [...] της [...], σ. [...].

²⁴ Οδηγία (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και την κατάργηση της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της οδηγίας 2006/70/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 141 της 5.6.2015, σ. 73).

(2) Οι πρόσφατες τρομοκρατικές επιθέσεις ανέδειξαν τις αναδυόμενες νέες τάσεις, ιδίως όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο οι τρομοκρατικές ομάδες χρηματοδοτούν και διεξάγουν τις δραστηριότητές τους. Ορισμένες σύγχρονες υπηρεσίες τεχνολογίας καθίστανται όλο και πιο δημοφιλείς ως εναλλακτικά χρηματοπιστωτικά συστήματα και παραμένουν εκτός του πεδίου εφαρμογής της νομοθεσίας της Ένωσης ή επωφελούνται από εξαιρέσεις που δεν μπορούν πλέον να δικαιολογηθούν. Προκειμένου να συμβαδίσουμε με τις εξελισσόμενες τάσεις, θα πρέπει να ληφθούν περαιτέρω μέτρα για τη βελτίωση του υφιστάμενου πλαισίου πρόληψης.

(3) Ενώ θα πρέπει να επιδιώκονται οι στόχοι της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849, τυχόν τροποποιήσεις της εν λόγω οδηγίας πρέπει να συνάδουν με τις εν εξελίξει δράσεις της Ένωσης στον τομέα της καταπολέμησης της τρομοκρατίας και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Το ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την ασφάλεια²⁵ υπέδειξε την ανάγκη λήψης μέτρων για την αντιμετώπιση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας με πιο αποτελεσματικό και ολοκληρωμένο τρόπο, τονίζοντας ότι η διεύθυνση στις χρηματοπιστωτικές αγορές επιτρέπει τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 17ης-18ης Δεκεμβρίου 2015 τόνισαν επίσης την ανάγκη να αναληφθεί γρήγορα περαιτέρω δράση κατά της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας σε όλους τους τομείς.

(4) Η Επιτροπή ενέκρινε ένα σχέδιο δράσης για την περαιτέρω ενίσχυση της καταπολέμησης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας²⁶, το οποίο υπογραμμίζει την ανάγκη προσαρμογής στις νέες απειλές και τροποποίησης της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 προς τον σκοπό αυτό.

(5) Τα μέτρα της Ένωσης πρέπει επίσης να αντανακλούν με ακρίβεια τις εξελίξεις και τις δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί σε διεθνές επίπεδο. Το ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών 2199(2015) προτρέπει τα κράτη να εμποδίσουν τις τρομοκρατικές ομάδες να αποκτήσουν πρόσβαση σε διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

(6) Οι πάροχοι υπηρεσιών ανταλλαγής μεταξύ εικονικών νομισμάτων και παραστατικών νομισμάτων (δηλαδή νομισμάτων που έχουν αναγνωριστεί ως νόμιμο χρήμα), καθώς και οι πάροχοι υπηρεσιών θεματοφυλακής ψηφιακών πορτοφολιών για εικονικά νομίσματα δεν έχουν υποχρέωση να εντοπίζουν την ύποπτη δραστηριότητα. Ως εκ τούτου, οι τρομοκρατικές ομάδες είναι σε θέση να μεταφέρουν χρήματα στο χρηματοπιστωτικό σύστημα της Ένωσης ή εντός δικτύων εικονικών νομισμάτων, συγκαλύπτοντας μεταφορές ή επωφελούμενες από έναν ορισμένο βαθμό ανωνυμίας στις εν λόγω πλατφόρμες. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να επεκταθεί το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 ούτως ώστε να περιλαμβάνει τις πλατφόρμες ανταλλαγής εικονικών νομισμάτων και τους παρόχους υπηρεσιών θεματοφυλακής ψηφιακών πορτοφολιών. Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να μπορούν να παρακολουθούν τη χρήση των εικονικών νομισμάτων. Αυτό θα παρείχε ισορροπημένη και αναλογική προσέγγιση, διασφαλίζοντας την τεχνολογική πρόοδο και τον υψηλό βαθμό διαφάνειας που έχει επιτευχθεί στον τομέα της εναλλακτικής χρηματοδότησης και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας.

²⁵ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή Περιφερειών με τίτλο «Το ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την ασφάλεια», COM(2015) 185 final.

²⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με σχέδιο δράσης για την ενίσχυση της καταπολέμησης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, COM(2016) 50 final.

(7) Η αξιοπιστία των εικονικών νομισμάτων δεν θα αυξηθεί αν χρησιμοποιούνται για εγκληματικούς σκοπούς. Σ' αυτό το πλαίσιο, η ανωνυμία θα καταστεί περισσότερο εμπόδιο παρά πλεονέκτημα για τη χρήση των εικονικών νομισμάτων και την εξάπλωση των δυνητικών οφελών τους. Η συμπερίληψη εικονικών πλατφορμών ανταλλαγής και παρόχων υπηρεσιών θεματοφυλακής πορτοφολιών δεν θα αντιμετωπίσει εξ ολοκλήρου το ζήτημα της ανωνυμίας που συνδέεται με συναλλαγές σε εικονικά νομίσματα, από τη στιγμή που μεγάλο μέρος του περιβάλλοντος εικονικών νομισμάτων θα παραμείνει ανώνυμο διότι οι χρήστες μπορούν επίσης να συναλλάσσονται χωρίς πλατφόρμες ανταλλαγής ή παρόχους υπηρεσιών θεματοφυλακής ψηφιακών πορτοφολιών. Για την καταπολέμηση των κινδύνων που σχετίζονται με την ανωνυμία, οι εθνικές Μονάδες Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών (ΜΧΠ) θα πρέπει να μπορούν να συσχετίζουν τις διευθύνσεις των εικονικών νομισμάτων με την ταυτότητα του ιδιοκτήτη των εικονικών νομισμάτων. Επιπροσθέτως, θα πρέπει να αξιολογηθεί περαιτέρω η δυνατότητα να επιτρέπεται στους χρήστες να δηλώνουν οι ίδιοι τα στοιχεία τους στις αρμόδιες αρχές σε εθελοντική βάση.

(8) Τα τοπικά νομίσματα (γνωστά επίσης ως συμπληρωματικά νομίσματα) που χρησιμοποιούνται σε πολύ περιορισμένα δίκτυα, όπως πόλεις ή περιφέρειες, και μεταξύ μικρού αριθμού χρηστών δεν θα πρέπει να θεωρούνται εικονικά νομίσματα.

(9) Έναντι φυσικών προσώπων ή νομικών οντοτήτων εγκατεστημένων σε τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου, τα κράτη μέλη πρέπει να απαιτούν από τις υπόχρεες οντότητες να εφαρμόζουν ενισχυμένα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη για τη διαχείριση και τον μετριασμό των κινδύνων. Ως εκ τούτου, κάθε κράτος μέλος καθορίζει σε εθνικό επίπεδο το είδος των ενισχυμένων μέτρων δέουσας επιμέλειας που πρέπει να ληφθούν έναντι τρίτων χωρών υψηλού κινδύνου. Αυτές οι διαφορετικές προσεγγίσεις μεταξύ των κρατών μελών δημιουργούν αδύνατα σημεία σχετικά με τη διαχείριση των επιχειρηματικών σχέσεων με τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου που προσδιορίζονται από την Επιτροπή. Οι τρομοκράτες μπορούν να εκμεταλλευτούν αυτά τα κενά για να διοχετεύουν κεφάλαια εντός και εκτός του χρηματοπιστωτικού συστήματος της Ένωσης. Είναι σημαντικό να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα του καταλόγου των τρίτων χωρών υψηλού κινδύνου που καταρτίστηκε από την Επιτροπή, μέσω παροχής εναρμονισμένης αντιμετώπισης αυτών των χωρών σε επίπεδο Ένωσης. Αυτή η εναρμονισμένη προσέγγιση θα πρέπει να επικεντρωθεί κυρίως σε ενισχυμένα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη. Ωστόσο, θα πρέπει να επιτραπεί στα κράτη μέλη και στις υπόχρεες οντότητες να εφαρμόζουν πρόσθετα μέτρα μετριασμού εκτός από τα ενισχυμένα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις. Διεθνείς οργανισμοί και φορείς καθορισμού προτύπων με αρμοδιότητα στον τομέα της πρόληψης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της καταπολέμησης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας μπορεί να κάνουν έκκληση για την εφαρμογή κατάλληλων μέτρων αντιμετώπισης για την προστασία του διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος από τη συνεχή και ουσιαστική νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και κινδύνους χρηματοδότησης της τρομοκρατίας που προέρχονται από χώρες. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να θέτουν σε ισχύ και να εφαρμόζουν πρόσθετα μέτρα μετριασμού σχετικά με τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου που χαρακτηρίζονται από την Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη εκκλήσεις για αντίμετρα, όπως εκείνες που εκφράζονται από την Ομάδα Χρηματοπιστωτικής Δράσης (FATF).

(10) Δεδομένης της εξελισσόμενης φύσης των απειλών και του ευάλωτου χαρακτήρα του ΚΕΧ/ΧΤ, η Ένωση θα πρέπει να υιοθετήσει μια ολοκληρωμένη

προσέγγιση σχετικά με τη συμμόρφωση των εθνικών καθεστώτων ΚΕΧ/ΧΤ με τις απαιτήσεις σε επίπεδο Ένωσης, λαμβάνοντας υπόψη την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των εν λόγω εθνικών καθεστώτων. Για τον σκοπό της παρακολούθησης της ορθής μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο των απαιτήσεων της Ένωσης, της αποτελεσματικής εφαρμογής τους και της ικανότητάς τους να ολοκληρώσουν ένα ισχυρό προληπτικό καθεστώς στον τομέα αυτό, η Επιτροπή θα πρέπει να βασίσει την εκτίμησή της σχετικά με τα εθνικά καθεστώτα κινδύνου, η οποία ισχύει με την επιφύλαξη εκείνων που διεξάγονται από διεθνείς οργανισμούς και φορείς καθορισμού προτύπων με αρμοδιότητα στον τομέα της πρόληψης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της καταπολέμησης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, όπως η FATF ή η Επιτροπή Εμπειρογνομόνων για την αξιολόγηση μέτρων για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (MONEYVAL).

(11) Οι προπληρωμένες κάρτες γενικής χρήσης έχουν νόμιμες χρήσεις και να αποτελούν μέσο που συμβάλλει στην χρηματοοικονομική ένταξη. Ωστόσο, οι ανώνυμες προπληρωμένες κάρτες είναι εύκολο να χρησιμοποιηθούν για τη χρηματοδότηση τρομοκρατικών επιθέσεων και της εφοδιαστικής των τρομοκρατών. Ως εκ τούτου, είναι απαραίτητο να στερηθούν οι τρομοκράτες αυτό το μέσο χρηματοδότησης των επιχειρήσεών τους, μέσω περαιτέρω μείωσης των ορίων και των μέγιστων ποσών κάτω από τα οποία οι υπόχρεες οντότητες επιτρέπεται να μην εφαρμόζουν ορισμένα μέτρα δέουσας επιμέλειας προς τον πελάτη τα οποία προβλέπονται από την οδηγία (ΕΕ) 2015/849. Ως εκ τούτου, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις ανάγκες των καταναλωτών στη χρήση προπληρωμένων μέσων γενικής χρήσης και χωρίς να εμποδίζεται η χρήση των εν λόγω μέσων για την προώθηση της κοινωνικής και χρηματοοικονομικής ένταξης, είναι σημαντικό να μειωθούν τα υφιστάμενα όρια για τις ανώνυμες προπληρωμένες κάρτες γενικής χρήσης και να καταργηθεί η εξαίρεση δέουσας επιμέλειας προς τον πελάτη για την επιγραμμική χρήση τους.

(12) Ενώ η χρήση των ανώνυμων προπληρωμένων καρτών που εκδίδονται στην Ένωση περιορίζεται ουσιαστικά μόνον στην επικράτεια της Ένωσης, αυτό δεν συμβαίνει πάντα με παρόμοιες κάρτες που εκδίδονται σε τρίτες χώρες. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι οι ανώνυμες προπληρωμένες κάρτες που εκδίδονται εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορούν να χρησιμοποιούνται στην Ένωση μόνον εφόσον μπορεί να θεωρηθεί ότι συμμορφώνονται με απαιτήσεις ισοδύναμες με εκείνες που ορίζονται στη νομοθεσία της Ένωσης. Ο κανόνας θα πρέπει να τεθεί σε ισχύ σε πλήρη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις της Ένωσης όσον αφορά το διεθνές εμπόριο, ιδίως τις διατάξεις της Γενικής Συμφωνίας για τις Συναλλαγές στον Τομέα των Υπηρεσιών.

(13) Οι ΜΧΠ διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στον προσδιορισμό ιδίως των διασυννοριακών χρηματοπιστωτικών πράξεων των τρομοκρατικών δικτύων και στον εντοπισμό των χρηματοδοτών τους. Λόγω της έλλειψης περιοριστικών διεθνών προτύπων, οι ΜΧΠ διατηρούν σημαντικές διαφορές όσον αφορά τις λειτουργίες, τις αρμοδιότητες και τις εξουσίες τους. Ωστόσο, αυτές οι διαφορές δεν θα πρέπει να επηρεάζουν τη δραστηριότητα μιας ΜΧΠ, ιδίως την ικανότητά της να αναπτύσσει προληπτικές αναλύσεις για την υποστήριξη όλων των αρχών που είναι επιφορτισμένες με δραστηριότητες παροχής πληροφοριών, ερευνητικές και δικαστικές δραστηριότητες, καθώς και με τη διεθνή συνεργασία. Οι ΜΧΠ θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες και να μπορούν να τις ανταλλάσσουν χωρίς εμπόδια, μεταξύ άλλων μέσω της κατάλληλης συνεργασίας με τις αρχές επιβολής του νόμου.

Σε όλες τις περιπτώσεις όπου υπάρχει υποψία εγκληματικότητας και, ειδικότερα, σε υποθέσεις που αφορούν τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, οι πληροφορίες θα πρέπει να ρέουν άμεσα και γρήγορα, χωρίς αδικαιολόγητες καθυστερήσεις. Ως εκ τούτου, είναι απαραίτητο να ενισχυθεί περαιτέρω η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητα των ΜΧΠ, μέσω αποσαφήνισης των εξουσιών και της συνεργασίας μεταξύ των ΜΧΠ.

(14) Οι ΜΧΠ θα πρέπει να είναι σε θέση να λαμβάνουν από οποιαδήποτε υπόχρεη οντότητα όλες τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με τις λειτουργίες της. Η απρόσκοπτη πρόσβαση στις πληροφορίες είναι απαραίτητη για να εξασφαλιστεί ότι οι ροές χρήματος μπορούν να εντοπιστούν σωστά και τα παράνομα δίκτυα και οι ροές ανιχνεύονται σε πρώιμο στάδιο. Όταν οι ΜΧΠ πρέπει να λάβουν πρόσθετες πληροφορίες από υπόχρεες οντότητες βάσει υποψίας για νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, η εν λόγω υποψία μπορεί να προκληθεί από προηγούμενη έκθεση για ύποπτες συναλλαγές που αναφέρεται στη ΜΧΠ, αλλά και με άλλα μέσα, όπως ανάλυση της ίδιας της ΜΧΠ, πληροφορίες που παρέχονται από τις αρμόδιες αρχές ή πληροφορίες που διατηρούνται από άλλη ΜΧΠ. Ως εκ τούτου, οι ΜΧΠ πρέπει να μπορούν να λαμβάνουν πληροφορίες από οποιαδήποτε υπόχρεη οντότητα, ακόμη και χωρίς να συνταχθεί προηγούμενη έκθεση από την επιμέρους υπόχρεη οντότητα. Μια ΜΧΠ θα πρέπει επίσης να μπορεί να αποκτήσει τις εν λόγω πληροφορίες βάσει αιτήματος που υποβάλλεται από άλλη ΜΧΠ της Ένωσης και να ανταλλάσσει τις πληροφορίες με την αιτούσα ΜΧΠ.

(15) Η καθυστερημένη πρόσβαση στις πληροφορίες από ΜΧΠ και άλλες αρμόδιες αρχές σχετικά με την ταυτότητα των κατόχων τραπεζικών λογαριασμών και λογαριασμών πληρωμών δυσχεραίνει την ανίχνευση των μεταφορών χρηματικών ποσών που αφορούν την τρομοκρατία. Τα εθνικά στοιχεία που επιτρέπουν την εξακρίβωση των τραπεζικών λογαριασμών και των λογαριασμών πληρωμών που ανήκουν σε ένα άτομο είναι κατακερματισμένα και, ως εκ τούτου, δεν είναι προσβάσιμα εγκαίρως στις ΜΧΠ και τις άλλες αρμόδιες αρχές. Ως εκ τούτου, είναι απαραίτητο να ιδρυθούν κεντρικοί αυτοματοποιημένοι μηχανισμοί, όπως μητρώο ή σύστημα ανάκτησης δεδομένων, σε όλα τα κράτη μέλη ως αποτελεσματικό μέσο για την απόκτηση έγκαιρης πρόσβασης στις πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητα των κατόχων τραπεζικών λογαριασμών και λογαριασμών πληρωμών, των πληρεξουσίων και των πραγματικών δικαιούχων τους.

(16) Για να γίνει σεβαστή η ιδιωτική ζωή και να προστατευτούν τα προσωπικά δεδομένα, τα εν λόγω μητρώα θα πρέπει να αποθηκεύουν τα ελάχιστα δεδομένα που είναι απαραίτητα για την εκτέλεση των ερευνών ΚΕΧ. Τα ενδιαφερόμενα υποκείμενα των δεδομένων θα πρέπει να ενημερώνονται ότι τα δεδομένα τους καταγράφονται και είναι προσβάσιμα στις ΜΧΠ και θα πρέπει να λαμβάνουν ένα σημείο επαφής για την άσκηση των δικαιωμάτων πρόσβασης και διόρθωσής τους. Κατά τη μεταφορά αυτών των διατάξεων στο εθνικό δίκαιο, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ορίζουν μέγιστες περιόδους διατήρησης (που υποστηρίζονται από επαρκή αιτιολογία ως προς τη διάρκειά τους) όσον αφορά την καταχώριση των προσωπικών δεδομένων στα μητρώα και να προβλέπουν την καταστροφή τους, μόλις οι πληροφορίες δεν είναι πλέον αναγκαίες για τον αναφερόμενο σκοπό. Η πρόσβαση στα μητρώα και τις βάσεις δεδομένων θα πρέπει να περιορίζεται βάσει της αρχής «ανάγκη γνώσης».

(17) Η ακριβής εξακρίβωση και ο έλεγχος των δεδομένων των φυσικών και νομικών προσώπων είναι απαραίτητα για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Οι τελευταίες τεχνικές εξελίξεις στην ψηφιοποίηση των συναλλαγών και των πληρωμών

επιτρέπουν την ασφαλή απομακρυσμένη ή ηλεκτρονική εξακρίβωση. Τα εν λόγω μέσα εξακρίβωσης, όπως ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 910/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁷ θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, ιδίως σε σχέση με τα κοινοποιηθέντα ηλεκτρονικά συστήματα εξακρίβωσης και τα μέσα που προσφέρουν υψηλού επιπέδου ασφαλή εργαλεία και παρέχουν ένα σημείο αναφοράς βάσει του οποίου μπορεί να ελεγχθεί η αξιολόγηση των μεθόδων εξακρίβωσης που έχουν συσταθεί σε εθνικό επίπεδο. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να αναγνωριστούν τα ασφαλή ηλεκτρονικά αντίγραφα των πρωτότυπων εγγράφων, καθώς και οι ηλεκτρονικές δηλώσεις, βεβαιώσεις ή διαπιστευτήρια ως έγκυρα μέσα εξακρίβωσης της ταυτότητας.

(18) Το όριο του πραγματικού δικαιούχου που ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 6 εδάφιο α) της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 δεν κάνει διάκριση μεταξύ γνήσιων εμπορικών εταιρειών και εταιρειών που δεν ασκούν ενεργή επιχειρηματική δραστηριότητα και χρησιμοποιούνται ως επί το πλείστον ως ενδιάμεση δομή μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων ή του εισοδήματος και του τελικού πραγματικού δικαιούχου. Για τον τελευταίο, το καθορισμένο όριο παρακάμπτεται εύκολα, με αποτέλεσμα να μην προσδιορίζεται η ταυτότητα των φυσικών προσώπων τα οποία τελικά κατέχουν ή ελέγχουν τη νομική οντότητα. Για να αποσαφηνιστούν καλύτερα οι πληροφορίες για τον πραγματικό δικαιούχο όσον αφορά τις ενδιάμεσες δομές που υιοθετούν εταιρική μορφή, είναι απαραίτητο να καθιερωθεί ένα συγκεκριμένο όριο από το οποίο συνάγεται η ένδειξη της ιδιοκτησίας.

(19) Η προσέγγιση για την αναθεώρηση των υφιστάμενων πελατών στο σημερινό πλαίσιο βασίζεται σε προσέγγιση βάσει των κινδύνων. Ωστόσο, δεδομένου του υψηλότερου κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και σχετικών αδικημάτων που σχετίζονται με κάποιες ενδιάμεσες δομές, η εν λόγω προσέγγιση ενδέχεται να μην επιτρέπει την έγκαιρη ανίχνευση και εκτίμηση των κινδύνων. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι παρακολουθούνται επίσης σε οργανωμένη βάση ορισμένες σαφώς προσδιορισμένες κατηγορίες ήδη υφιστάμενων πελατών.

(20) Τα κράτη μέλη επί του παρόντος απαιτείται να εξασφαλίζουν ότι οι νομικές οντότητες που έχουν συσταθεί εντός της επικράτειάς τους αποκτούν και διατηρούν επαρκείς, ακριβείς και επίκαιρες πληροφορίες για τον πραγματικό δικαιούχο τους. Η ανάγκη για ακριβείς και επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για τον εντοπισμό των εγκληματιών, οι οποίοι διαφορετικά θα μπορούσαν να αποκρύπτουν την ταυτότητά τους πίσω από μια εταιρική δομή. Το παγκόσμια διασυνδεδεμένο χρηματοπιστωτικό σύστημα απλοποιεί την απόκρυψη και τη μεταφορά κεφαλαίων σε όλο τον κόσμο, και τα άτομα που νομιμοποιούν έσοδα από παράνομες δραστηριότητες, οι χρηματοδότες της τρομοκρατίας, καθώς και άλλοι εγκληματίες κάνουν όλο και περισσότερο χρήση της εν λόγω δυνατότητας.

(21) Θα πρέπει να αποσαφηνιστεί ο συγκεκριμένος παράγοντας που καθορίζει το κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρακολούθηση και την καταγραφή των πληροφοριών για τον πραγματικό δικαιούχο καταπιστευμάτων και ανάλογων νομικών

²⁷

Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 910/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 2014, σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά και την κατάργηση της οδηγίας 1999/93/ΕΚ (ΕΕ L 257 της 28.8.2014, σ. 73).

μορφωμάτων. Για να αποφευχθεί αυτό, λόγω των διαφορών στα νομικά συστήματα των κρατών μελών, ορισμένα καταπιστεύματα δεν παρακολουθούνται και δεν είναι καταχωρισμένα πουθενά στην Ένωση, όλα τα καταπιστεύματα και τα ανάλογα νομικά μορφώματα θα πρέπει να καταχωρίζονται εκεί όπου γίνεται η διαχείρισή τους. Για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική παρακολούθηση και καταχώριση των πληροφοριών σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο των καταπιστευμάτων, είναι επίσης απαραίτητη η συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών.

(22) Η πρόσβαση του κοινού μέσω της υποχρεωτικής γνωστοποίησης ορισμένων πληροφοριών σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο των εταιρειών θα παρείχε πρόσθετες εγγυήσεις έναντι τρίτων που επιθυμούν να συναλλάσσονται με τις εν λόγω εταιρείες. Ορισμένα κράτη μέλη έχουν λάβει μέτρα ή έχουν ανακοινώσει την πρόθεσή τους να διαθέσουν στο κοινό τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στα μητρώα του πραγματικού δικαιούχου. Το γεγονός ότι δεν θα διέθεταν όλα τα κράτη μέλη πληροφορίες στο κοινό ή ότι οι διαφορές στις πληροφορίες που διατίθενται και στην προσβασιμότητά τους ενδέχεται να οδηγήσουν σε διαφορετικά επίπεδα προστασίας τρίτων στην Ένωση. Σε μια ομαλά λειτουργούσα εσωτερική αγορά, υπάρχει ανάγκη συντονισμού για την αποφυγή στρεβλώσεων.

(23) Η δημόσια πρόσβαση επιτρέπει επίσης μεγαλύτερο έλεγχο των πληροφοριών από την κοινωνία των πολιτών, συμπεριλαμβανομένου του Τύπου και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, και συμβάλλει στη διατήρηση της εμπιστοσύνης στην ακεραιότητα των επιχειρηματικών συναλλαγών και του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Μπορεί να συμβάλει στην καταπολέμηση της κατάχρησης των νομικών οντοτήτων και νομικών ρυθμίσεων, τόσο βοηθώντας τις έρευνες όσο και μέσω αποτελεσμάτων που συνδέονται με τη φήμη, δεδομένου ότι οποιοσδήποτε θα μπορούσε να συνάψει συναλλαγές με αυτές γνωρίζει την ταυτότητα των πραγματικών δικαιούχων. Διευκολύνει επίσης την έγκαιρη και αποτελεσματική διάθεση πληροφοριών στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, καθώς και στις αρχές, συμπεριλαμβανομένων των αρχών τρίτων χωρών, οι οποίες συμμετέχουν στην καταπολέμηση αυτών των αδικημάτων.

(24) Η εμπιστοσύνη στις χρηματοπιστωτικές αγορές από τους επενδυτές και το ευρύ κοινό εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ύπαρξη ακριβούς καθεστώτος γνωστοποίησης που παρέχει διαφάνεια στις δομές του πραγματικού δικαιούχου και του ελέγχου των εταιρειών. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τα συστήματα εταιρικής διακυβέρνησης που χαρακτηρίζονται από συγκεντρωμένη ιδιοκτησία, όπως εκείνη στην Ένωση. Αφενός, οι μεγάλοι επενδυτές με σημαντικά δικαιώματα ψήφου και ταμειακών ροών ενδέχεται να ενθαρρύνουν τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη και απόδοση της επιχείρησης. Αφετέρου, ωστόσο, οι ελέγχοντες πραγματικοί δικαιούχοι με μεγάλες ομάδες ψηφοφορίας ενδέχεται να έχουν κίνητρα για να εκτρέπουν τα εταιρικά περιουσιακά στοιχεία και ευκαιρίες για προσωπικό όφελος σε βάρος των επενδυτών μειοψηφίας.

(25) Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιτρέπουν την πρόσβαση σε πληροφορίες για τον πραγματικό δικαιούχο με αρκετά συνεκτικό και συντονισμένο τρόπο, μέσω των κεντρικών μητρώων στα οποία ορίζονται οι πληροφορίες για τον πραγματικό δικαιούχο, θεσπίζοντας σαφή κανόνες για τη δημόσια πρόσβαση, ούτως ώστε οι τρίτοι να είναι σε θέση να εξακριβώνουν, σε όλη την Ένωση, ποιοι είναι οι πραγματικοί δικαιούχοι των εταιρειών. Ως εκ τούτου, είναι απαραίτητο να τροποποιηθεί η οδηγία 2009/101/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του

Συμβουλίου²⁸ με σκοπό την εναρμόνιση των εθνικών διατάξεων για τη γνωστοποίηση πληροφοριών σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο των εταιρειών, ιδίως με σκοπό την προστασία των συμφερόντων τρίτων.

(26) Θα πρέπει να αναζητηθεί δίκαιη ισορροπία μεταξύ αφενός του γενικού δημόσιου συμφέροντος για την εταιρική διαφάνεια και την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και αφετέρου των θεμελιωδών δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων. Το σύνολο των δεδομένων που πρέπει να τίθενται στη διάθεση του κοινού θα πρέπει να περιορίζεται, να ορίζεται σαφώς και αναλυτικά και να είναι γενικού χαρακτήρα, ούτως ώστε να ελαχιστοποιείται η δυνητική βλάβη των πραγματικών δικαιούχων. Ταυτόχρονα, οι πληροφορίες που καθίστανται προσβάσιμες στο κοινό δεν θα πρέπει να διαφέρουν σημαντικά από τα δεδομένα που συλλέγονται επί του παρόντος. Για να περιοριστεί η παρέμβαση στο δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής ζωής τους, γενικά, και στην προστασία των προσωπικών τους δεδομένων, ειδικότερα, οι εν λόγω πληροφορίες θα πρέπει να αφορούν ουσιαστικά την κατάσταση των πραγματικών δικαιούχων των επιχειρήσεων και των καταπιστευμάτων και θα πρέπει να αφορούν αυστηρά τη σφαίρα της οικονομικής δραστηριότητας στην οποία λειτουργούν οι πραγματικοί δικαιούχοι.

(27) Η δημοσιοποίηση πληροφοριών σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο θα πρέπει να σχεδιαστεί με τρόπο ώστε να δίνει στις κυβερνήσεις και τις ρυθμιστικές αρχές τη δυνατότητα να ανταποκρίνονται γρήγορα σε εναλλακτικές επενδυτικές τεχνικές, όπως παράγωγα επί μετοχών διακανονιζόμενα σε μετρητά. Από την άλλη πλευρά, η νόμιμη πλειοψηφία των μετοχών δεν θα πρέπει να αποθαρρύνεται από την ανάληψη ενεργού ρόλου στη διαχείριση της παρακολούθησης σε εισηγμένες στο χρηματιστήριο εταιρείες. Για τη λειτουργία των χρηματοπιστωτικών αγορών που αποκτούν όλο και μεγαλύτερο διεθνή προσανατολισμό και γίνονται όλο και πιο περίπλοκες, είναι απαραίτητο οι νομικοί κανόνες και απαιτήσεις που επιτρέπουν την ανταλλαγή πληροφοριών σε διεθνές επίπεδο να διατίθενται και να εφαρμόζονται αποτελεσματικά από τις εθνικές εποπτικές αρχές.

(28) Τα προσωπικά δεδομένα των πραγματικών δικαιούχων θα πρέπει να δημοσιοποιούνται, έτσι ώστε να μπορούν οι τρίτοι και η κοινωνία των πολιτών εν γένει να γνωρίζουν ποιοι είναι οι πραγματικοί δικαιούχοι. Ο ενισχυμένος δημόσιος έλεγχος θα συμβάλει στην πρόληψη της κατάχρησης των νομικών οντοτήτων και των νομικών ρυθμίσεων, συμπεριλαμβανομένης της φοροαποφυγής. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό αυτές οι πληροφορίες να παραμένουν διαθέσιμες στο κοινό μέσω των εθνικών μητρώων και μέσω του συστήματος διασύνδεσης των μητρώων για 10 έτη μετά τη διαγραφή της εταιρείας από το μητρώο. Ωστόσο, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να παρέχουν βάσει του νόμου την επεξεργασία των πληροφοριών για τον πραγματικό δικαιούχο, συμπεριλαμβανομένων των προσωπικών δεδομένων για άλλους σκοπούς, αν η εν λόγω επεξεργασία ανταποκρίνεται σε σκοπό δημοσίου συμφέροντος και αποτελεί απαραίτητο και αναλογικό μέτρο σε μια δημοκρατική κοινωνία για τον νόμιμο επιδιωκόμενο στόχο.

(29) Επιπλέον, με τον ίδιο στόχο της εξασφάλισης αναλογικής και ισορροπημένης προσέγγισης και της εγγύησης των δικαιωμάτων στην ιδιωτική ζωή και της

²⁸

Οδηγία 2009/101/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, περί συντονισμού των εγγυήσεων που απαιτούνται στα κράτη μέλη εκ μέρους των εταιρειών, κατά την έννοια του άρθρου 48 δεύτερο εδάφιο της συνθήκης, για την προστασία των συμφερόντων των εταίρων και των τρίτων, με σκοπό να καταστούν οι εγγυήσεις αυτές ισοδύναμες (ΕΕ L 258 της 1.10.2009, σ. 11).

προστασίας των προσωπικών δεδομένων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέψουν εξαιρέσεις από τη γνωστοποίηση και την πρόσβαση σε πληροφορίες για τον πραγματικό δικαιούχο στα μητρώα, σε εξαιρετικές περιστάσεις, όταν οι πληροφορίες θα εξέθεταν τον πραγματικό δικαιούχο σε κίνδυνο εξαπάτησης, απαγωγής, εκβιασμού, βίας ή εκφοβισμού.

(30) Η οδηγία 95/46/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁹, η οποία θα αντικατασταθεί από τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁰, εφαρμόζεται στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων σύμφωνα με την παρούσα οδηγία.

(31) Κατά συνέπεια, τα φυσικά πρόσωπα των οποίων τα προσωπικά δεδομένα τηρούνται στα εθνικά μητρώα ως πληροφορίες για τον πραγματικό δικαιούχο θα πρέπει να ενημερώνονται για τη δημοσίευση των προσωπικών τους δεδομένων, πριν πραγματοποιηθεί η εν λόγω δημοσίευση. Επιπλέον, θα πρέπει να διατίθενται μόνον τα προσωπικά δεδομένα που είναι επικαιροποιημένα και αντιστοιχούν στους πραγματικούς δικαιούχους και οι δικαιούχοι θα πρέπει να ενημερώνονται σχετικά με τα δικαιώματά τους εντός του σημερινού ενωσιακού νομικού πλαισίου προστασίας των δεδομένων, όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 και την οδηγία (ΕΕ) 2016/680³¹ της Ένωσης, και των διαδικασιών που ισχύουν για την άσκηση των εν λόγω δικαιωμάτων.

(32) Η παρούσα οδηγία ισχύει υπό την επιφύλαξη της προστασίας των προσωπικών δεδομένων που τυγχάνουν επεξεργασίας από τις αρμόδιες αρχές σύμφωνα με την απόφαση-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου³², η οποία θα αντικατασταθεί από την οδηγία (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³³.

(33) Επί του παρόντος, οι εταιρείες και παρόμοιες νομικές οντότητες που δραστηριοποιούνται στην Ένωση έχουν την υποχρέωση να καταχωρίζουν τις πληροφορίες για τον πραγματικό δικαιούχο, ενώ η ίδια υποχρέωση δεν ισχύει για όλα τα καταπιστεύματα και άλλες νομικές ρυθμίσεις που παρουσιάζουν παρόμοια χαρακτηριστικά, όπως Treuhand, fiducies ή fideicomiso που έχουν συσταθεί στην

²⁹ Οδηγία 95/46/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 281 της 23.11.1995, σ. 31).

³⁰ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/EK (γενικός κανονισμός για την προστασία δεδομένων) (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1).

³¹ Οδηγία (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τον σκοπό της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της απόφασης-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 89).

³² Απόφαση-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2008, για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τυγχάνουν επεξεργασίας στο πλαίσιο της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις (ΕΕ L 350 της 30.12.2008, σ. 60).

³³ Οδηγία (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τον σκοπό της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της απόφασης-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 89).

Ένωση. Με σκοπό να εξασφαλιστεί ότι οι πραγματικοί δικαιούχοι όλων των νομικών οντοτήτων και νομικών ρυθμίσεων που λειτουργούν στην Ένωση θα προσδιορίζονται σωστά και θα παρακολουθούνται στο πλαίσιο ενός συνεκτικού και ισοδύναμου συνόλου όρων, οι κανόνες σχετικά με την καταχώριση των πληροφοριών για τον πραγματικό δικαιούχο των καταπιστευμάτων από τους καταπιστευματοδόχους τους θα πρέπει να είναι συνεπείς με εκείνους που εφαρμόζονται σε σχέση με την καταχώριση των πληροφοριών για τον πραγματικό δικαιούχο εταιρειών.

(34) Είναι απαραίτητο να λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαιτερότητες των καταπιστευμάτων και παρόμοιες νομικές ρυθμίσεις, όσον αφορά τις διαθέσιμες στο κοινό πληροφορίες για τον πραγματικό δικαιούχο τους. Ανεξάρτητα από τον χαρακτηρισμό τους σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, θα πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ, αφενός, των καταπιστευμάτων που αποτελούνται από οποιοδήποτε περιουσιακό στοιχείο που διατηρείται από ή για λογαριασμό προσώπου που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα η οποία συνίσταται ή περιλαμβάνει τη διαχείριση καταπιστευμάτων και ενεργεί ως καταπιστευματοδόχος ενός καταπιστεύματος κατά τη διάρκεια της εν λόγω επιχειρηματικής δραστηριότητας με σκοπό την αποκόμιση κέρδους και, αφετέρου, οποιωνδήποτε άλλων καταπιστευμάτων. Δεδομένης της φύσης της πρώτης κατηγορίας εταιρειών, οι πληροφορίες για τους πραγματικούς δικαιούχους τους θα πρέπει να διατίθενται στο κοινό μέσω υποχρεωτικής γνωστοποίησης. Πρέπει να παρέχεται πρόσβαση στο ίδιο περιορισμένο σύνολο δεδομένων για τον πραγματικό δικαιούχο, όπως στην περίπτωση των εταιρειών.

(35) Για να εξασφαλιστεί η αναλογικότητα, οι πληροφορίες για τον πραγματικό δικαιούχο σε σχέση με άλλα καταπιστεύματα, εκτός από εκείνες που αποτελούνται από οποιοδήποτε περιουσιακό στοιχείο που διατηρείται από ή για λογαριασμό προσώπου που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα η οποία συνίσταται ή περιλαμβάνει τη διαχείριση καταπιστευμάτων και ενεργεί ως καταπιστευματοδόχος ενός καταπιστεύματος κατά τη διάρκεια της εν λόγω επιχειρηματικής δραστηριότητας με σκοπό την αποκόμιση κέρδους, θα πρέπει να είναι διαθέσιμες μόνον σε συμβαλλόμενα μέρη που έχουν έννομο συμφέρον. Το έννομο συμφέρον σε σχέση με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και τα συναφή βασικά αδικήματα θα πρέπει να δικαιολογείται από άμεσα διαθέσιμα μέσα, όπως το καταστατικό ή η δήλωση αποστολής μη κυβερνητικών οργανώσεων, ή βάσει αποδεδειγμένων προηγούμενων δραστηριοτήτων σχετικών με την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας ή συναφών βασικών αδικημάτων, ή αποδεδειγμένο ιστορικό ερευνών ή δράσεων στον εν λόγω τομέα.

(36) Με σκοπό να εξασφαλισθεί η συνεκτική και αποτελεσματική καταχώριση και ανταλλαγή πληροφοριών, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι αρχές τους που είναι επιφορτισμένες με το μητρώο που έχει συσταθεί για τις πληροφορίες για τον πραγματικό δικαιούχο καταπιστευμάτων συνεργάζονται με τους ομολόγους τους σε άλλα κράτη μέλη, ανταλλάσσοντας πληροφορίες σχετικά με καταπιστεύματα που διέπονται από το δίκαιο του πρώτου κράτους μέλους και η διαχείρισή τους γίνεται σε άλλο κράτος μέλος.

(37) Είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί ότι οι κανόνες για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας εφαρμόζονται σωστά από την υπόχρεη οντότητα. Σ' αυτό το πλαίσιο, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενισχύσουν τον ρόλο των δημόσιων αρχών που ενεργούν ως αρμόδιες αρχές με καθορισμένες αρμοδιότητες για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή της χρηματοδότησης της

τρομοκρατίας, συμπεριλαμβανομένων των ΜΧΠ, των αρχών που ασκούν καθήκοντα διερεύνησης ή δίωξης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, των συναφών βασικών αδικημάτων και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, και κατάσχεσης ή δέσμευσης και δήμευσης περιουσιακών στοιχείων που προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες, καθώς και των αρχών κατά της διαφθοράς, των φορολογικών αρχών, των αρχών που λαμβάνουν εκθέσεις σχετικά με τη διασυνοριακή μεταφορά νομισμάτων και διαπραγματεύσιμων τίτλων στον κομιστή και των αρχών που έχουν εποπτικές αρμοδιότητες ή αρμοδιότητες παρακολούθησης που αποσκοπούν στη διασφάλιση της συμμόρφωσης από τις υπόχρεες οντότητες.

(38) Σύμφωνα με την κοινή πολιτική δήλωση των κρατών μελών και της Επιτροπής της 28ης Σεπτεμβρίου 2011 σχετικά με τα επεξηγηματικά έγγραφα³⁴, τα κράτη μέλη έχουν αναλάβει να συνοδεύουν, σε δικαιολογημένες περιπτώσεις, την κοινοποίηση των μέτρων που λαμβάνουν για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο με ένα ή περισσότερα έγγραφα τα οποία επεξηγούν τη σχέση μεταξύ των επιμέρους στοιχείων μιας οδηγίας και των αντίστοιχων μερών των πράξεων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο. Όσον αφορά την παρούσα οδηγία, ο νομοθέτης θεωρεί τη διαβίβαση αυτών των εγγράφων δικαιολογημένη.

(39) Δεδομένου ότι ο στόχος της παρούσας οδηγίας, ήτοι η προστασία του χρηματοπιστωτικού συστήματος μέσω της πρόληψης, του εντοπισμού και της διερεύνησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη, επειδή μεμονωμένα μέτρα που λαμβάνονται από τα κράτη μέλη για την προστασία των χρηματοπιστωτικών τους συστημάτων μπορεί να μη συνάδουν με τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και με τους κανόνες του κράτους δικαίου και της δημόσιας τάξης της Ένωσης, μπορεί όμως, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων της δράσης, να επιτευχθεί καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας η οποία διατυπώνεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως ορίζεται στο εν λόγω άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των σκοπών αυτών.

(40) Η παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται στον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το δικαίωμα στον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής (άρθρο 7 του Χάρτη), το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (άρθρο 8 του Χάρτη) και την επιχειρηματική ελευθερία (άρθρο 16 του Χάρτη).

(41) Δεδομένης της ανάγκης να εφαρμοστούν επείγοντως μέτρα που λαμβάνονται με σκοπό την ενίσχυση του καθεστώτος της Ένωσης που έχει καθιερωθεί για την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και έχοντας υπόψη τις δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί από τα κράτη μέλη για τη γρήγορη μεταφορά της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 στο εθνικό δίκαιο, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο έως την 1η Ιανουαρίου 2017. Για τους ίδιους λόγους, οι τροποποιήσεις της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 και της οδηγίας 2009/101/ΕΚ θα πρέπει επίσης να μεταφερθούν στο εθνικό δίκαιο έως την 1η Ιανουαρίου 2017.

³⁴

EE C 369 της 17.12.2011, σ. 14.

(42) Ζητήθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁵, η γνώμη του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων, ο οποίος γνωμοδότησε στις [...]³⁶,

(43) Συνεπώς, οι οδηγίες (ΕΕ) 2015/849 και 2009/101/ΕΚ θα πρέπει να τροποποιηθούν αναλόγως,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Τροποποιήσεις της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849

Η οδηγία (ΕΕ) 2015/849 τροποποιείται ως εξής:

- (1) στο άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 3), προστίθενται τα ακόλουθα στοιχεία ζ) και η):
«ζ) παρόχους που ασχολούνται κατά κύριο λόγο και επαγγελματικά με υπηρεσίες ανταλλαγής μεταξύ εικονικών νομισμάτων και παραστατικών νομισμάτων.
η) παρόχους υπηρεσιών πορτοφολιών που παρέχουν υπηρεσίες θεματοφυλακής διαπιστευτηρίων που είναι απαραίτητα για την πρόσβαση σε εικονικά νομίσματα.»
- (2) το άρθρο 3 τροποποιείται ως εξής:
 - α) στην παράγραφο 6 εδάφιο α σημείο i) προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:
«Για τους σκοπούς του άρθρου 13 παράγραφος 1 εδάφιο β) και το άρθρο 30 της παρούσας οδηγίας, η ένδειξη ιδιοκτησίας ή ελέγχου που ορίζεται στη δεύτερη παράγραφο μειώνεται σε 10%, όταν η νομική οντότητα είναι παθητική μη χρηματοοικονομική οντότητα, όπως ορίζεται στην οδηγία 2011/16/ΕΕ.»
 - β) το σημείο 16) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:
«16) ως «ηλεκτρονικό χρήμα» νοείται το ηλεκτρονικό χρήμα, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 2) της οδηγίας 2009/110/ΕΚ, όμως με εξαίρεση τη νομισματική αξία, όπως αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφοι 4 και 5 της εν λόγω οδηγίας.»
 - γ) προστίθεται το ακόλουθο σημείο 18):
«18) ως «εικονικά νομίσματα» νοείται μια ψηφιακή αναπαράσταση αξίας που ούτε εκδίδεται από κεντρική τράπεζα ή δημόσια αρχή, ούτε συνδέεται κατ' ανάγκη με παραστατικό νόμισμα, όμως γίνεται αποδεκτή από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ως μέσο πληρωμής και μπορεί να μεταφέρεται, να αποθηκεύεται ή να διακινείται ηλεκτρονικά.»
- (3) Το άρθρο 12 τροποποιείται ως εξής:
 - α) η παράγραφος 1 τροποποιείται ως εξής:

³⁵ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ.45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 8 της 12.1.2001, σ.1)

³⁶ ΕΕ C ...

(i) Στο πρώτο εδάφιο, τα στοιχεία α) και β) αντικαθίστανται από τα ακόλουθα:

«α) το μέσο πληρωμής δεν διαθέτει δυνατότητα επαναφόρτισης ή έχει ανώτατο μηνιαίο όριο πράξεων πληρωμής 150 EUR που μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνον στο συγκεκριμένο κράτος μέλος·

β) το ανώτατο ποσό που αποθηκεύεται ηλεκτρονικά δεν υπερβαίνει τα 150 EUR·»·

(ii) διαγράφεται το δεύτερο εδάφιο·

β) η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από την ακόλουθη:

«2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η παρέκκλιση της παραγράφου 1 δεν ισχύει σε περίπτωση ηλεκτρονικής πληρωμής ή εξόφλησης σε μετρητά ή ανάληψης σε μετρητά της νομισματικής αξίας του ηλεκτρονικού χρήματος όταν το εξοφλούμενο ποσό υπερβαίνει τα 50 EUR.»·

γ) προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος 3:

«3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τα ενωσιακά πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί που ενεργούν ως αγοραστές να δέχονται μόνον τις πληρωμές που πραγματοποιούνται με προπληρωμένες κάρτες που έχουν εκδοθεί σε τρίτες χώρες, όπου οι εν λόγω κάρτες πληρούν απαιτήσεις ισοδύναμες με εκείνες που αναφέρονται στο άρθρο 13 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχεία α), β) και γ) και στο άρθρο 14 ή μπορεί να θεωρηθεί ότι πληρούν τις απαιτήσεις των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου.»·

(4) στο άρθρο 13 παράγραφος 1 το στοιχείο α) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«α) την εξακρίβωση και την επαλήθευση της ταυτότητας του πελάτη βάσει εγγράφων, δεδομένων ή πληροφοριών από αξιόπιστη και ανεξάρτητη πηγή, συμπεριλαμβανομένων, όπου υπάρχουν, μέσων ηλεκτρονικής ταυτοποίησης όπως ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 910/2014*·

* Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 910/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 2014, σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά και την κατάργηση της οδηγίας 1999/93/ΕΚ (ΕΕ L 257 της 28.8.2014, σ. 73).»

(5) στο άρθρο 14, η παράγραφος 5 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«5. Τα κράτη μέλη απαιτούν από τις υπόχρεες οντότητες να εφαρμόζουν τα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, όχι μόνον σε όλους τους νέους πελάτες, αλλά και στους υπάρχοντες πελάτες την κατάλληλη χρονική στιγμή, ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου, ή όταν μεταβάλλονται οι σχετικές περιστάσεις του πελάτη, ή όταν η υπόχρεη οντότητα έχει καθήκον κατά τη διάρκεια του σχετικού ημερολογιακού έτους να επικοινωνήσει με τον πελάτη με σκοπό την αναθεώρηση κάθε πληροφορίας που σχετίζεται με τον πραγματικό δικαιούχο ή δικαιούχους, ιδίως στο πλαίσιο της οδηγίας 2011/16/ΕΕ.»·

(6) στο άρθρο 18 παράγραφος 1, το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στα άρθρα 19 έως 24, καθώς επίσης και σε άλλες περιπτώσεις υψηλότερου κινδύνου που προσδιορίζονται από τα κράτη μέλη ή τις υπόχρεες οντότητες, τα κράτη μέλη απαιτούν από τις υπόχρεες οντότητες να εφαρμόζουν ενισχυμένα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, ώστε να διαχειρίζονται και να μετριάσουν κατάλληλα τους κινδύνους αυτούς.»

(7) Προστίθεται το ακόλουθο άρθρο 18α:

«Άρθρο 18α

1. Όσον αφορά τις συναλλαγές με τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου, τα κράτη μέλη απαιτούν, όταν συναλλάσσονται με φυσικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες με εγκατάσταση σε τρίτες χώρες που χαρακτηρίζονται ως τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου, σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 2, οι υπόχρεες οντότητες εφαρμόζουν τουλάχιστον τα ακόλουθα ενισχυμένα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη:

- α) τη συλλογή πρόσθετων πληροφοριών σχετικά με τον πελάτη·
- β) τη συλλογή πρόσθετων πληροφοριών για τον σχεδιαζόμενο χαρακτήρα της επιχειρηματικής σχέσης·
- γ) τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με την προέλευση των κεφαλαίων ή την πηγή του πλούτου του πελάτη·
- δ) τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με τις αιτίες των συναλλαγών που σχεδιάζονται ή εκτελούνται·
- ε) την απόκτηση της έγκρισης ανώτερων διευθυντικών στελεχών για την έναρξη ή τη συνέχιση της επιχειρηματικής σχέσης·
- στ) τη διεξαγωγή ενισχυμένης παρακολούθησης της επιχειρηματικής σχέσης, μέσω αύξησης του αριθμού και του χρονοδιαγράμματος των ελέγχων που εφαρμόζονται, και μέσω επιλογής προτύπων των συναλλαγών που χρήζουν περαιτέρω εξέτασης·
- ζ) την απαίτηση η πρώτη πληρωμή να πραγματοποιείται μέσω λογαριασμού στο όνομα του πελάτη σε τράπεζα που υπόκειται σε παρόμοια πρότυπα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη.

2. Εκτός από τα μέτρα που προβλέπονται στην παράγραφο 1 και σε συμμόρφωση με τις διεθνείς υποχρεώσεις της Ένωσης, τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν από υπόχρεες οντότητες, όταν συναλλάσσονται με φυσικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες εγκατεστημένες σε τρίτες χώρες που χαρακτηρίζονται ως τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου, σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 2, να εφαρμόζουν ένα ή περισσότερα πρόσθετα μέτρα μετριασμού:

- α) απαίτηση να εφαρμόζουν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα πρόσθετα στοιχεία ενισχυμένης δέουσας επιμέλειας·
- β) εισαγωγή ενισχυμένων σχετικών μηχανισμών αναφοράς ή συστηματικής αναφοράς χρηματοοικονομικών συναλλαγών·
- γ) περιορισμό των επιχειρηματικών σχέσεων ή των χρηματοοικονομικών συναλλαγών με φυσικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες από την προσδιοριζόμενη χώρα.

3. Εκτός από τα μέτρα που προβλέπονται στην παράγραφο 1, τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν ένα από τα ακόλουθα μέτρα σε τρίτες χώρες που χαρακτηρίζονται ως τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου, σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 2, σε συμμόρφωση με τις διεθνείς υποχρεώσεις της Ένωσης:

α) άρνηση της ίδρυσης θυγατρικών ή υποκαταστημάτων ή γραφείων εκπροσώπησης χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων από την ενδιαφερόμενη χώρα, ή συνεκτίμηση με άλλο τρόπο του γεγονότος ότι το σχετικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα προέρχεται από χώρα που δεν διαθέτει επαρκή συστήματα ΚΕΧ/ΧΤ·

β) απαγόρευση σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να ιδρύουν υποκαταστήματα ή γραφεία εκπροσώπησης στην ενδιαφερόμενη χώρα, ή συνεκτίμηση με άλλο τρόπο του γεγονότος ότι το σχετικό υποκατάστημα ή γραφείο εκπροσώπησης θα βρισκόταν σε χώρα που δεν διαθέτει επαρκή συστήματα ΚΕΧ/ΧΤ·

γ) απαγόρευση σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να βασίζονται σε τρίτα μέρη που βρίσκονται στην ενδιαφερόμενη χώρα για να εκτελούν στοιχεία της διαδικασίας δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη·

δ) απαίτηση τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να αναθεωρούν και να τροποποιούν ή, αν είναι απαραίτητο, να τερματίζουν τις αντίστοιχες σχέσεις με τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στην ενδιαφερόμενη χώρα·

ε) απαίτηση για αυξημένη εποπτική εξέταση ή απαιτήσεις εξωτερικού ελέγχου για τα υποκαταστήματα και τις θυγατρικές χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν στην εν λόγω χώρα·

στ) απαίτηση αυξημένου εξωτερικού ελέγχου για τους χρηματοπιστωτικούς ομίλους σε σχέση με οποιοδήποτε από τα υποκαταστήματα και τις θυγατρικές που βρίσκονται στην ενδιαφερόμενη χώρα.

4. Κατά τη θέση σε ισχύ ή εφαρμογή των μέτρων που προβλέπονται στις παραγράφους 2 και 3, τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη, κατά περίπτωση, τις σχετικές εκτιμήσεις, αξιολογήσεις ή εκθέσεις που συντάσσουν διεθνείς οργανισμοί και φορείς καθορισμού προτύπων με αρμοδιότητες στον τομέα της πρόληψης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της καταπολέμησης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας σχετικά με τους κινδύνους που αντιπροσωπεύουν συγκεκριμένες τρίτες χώρες.

5. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τα μέτρα που προβλέπονται στις παραγράφους 2 και 3 πριν από τη θέση τους σε ισχύ ή την εφαρμογή τους.»

(8) στο άρθρο 27, η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι υπόχρεες οντότητες στις οποίες απευθύνεται ο πελάτης λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίσουν ότι κατάλληλα αντίγραφα των δεδομένων εξακρίβωσης και ελέγχου της ταυτότητας, συμπεριλαμβανομένων, εφόσον είναι διαθέσιμα, των δεδομένων που λαμβάνονται με μέσα ηλεκτρονικής ταυτοποίησης, όπως ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 910/2014, καθώς και άλλα συναφή έγγραφα για την ταυτότητα του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου, τους διαβιβάζονται αμελλητί, κατόπιν αιτήσεως, από το τρίτο μέρος.»

(9) Το άρθρο 30 τροποποιείται ως εξής:

α) στην παράγραφο 5, το στοιχείο γ) του πρώτου εδαφίου και το δεύτερο εδάφιο διαγράφονται·

β) η παράγραφος 6 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«6. Το κεντρικό μητρώο που αναφέρεται στην παράγραφο 3 διασφαλίζει ταχεία και απεριόριστη πρόσβαση των αρμόδιων αρχών και των μονάδων χρηματοοικονομικών πληροφοριών (ΜΧΠ) σε όλες τις πληροφορίες που διατηρούνται στο κεντρικό μητρώο, χωρίς κανέναν περιορισμό και χωρίς να ειδοποιείται η οντότητα. Επιτρέπει επίσης την ταχεία πρόσβαση των υπόχρεων οντοτήτων, όταν λαμβάνονται μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη σύμφωνα με το κεφάλαιο ΙΙ.

Αρμόδιες αρχές που έχουν πρόσβαση στο κεντρικό μητρώο, όπως αναφέρονται στην παράγραφο 3, είναι οι δημόσιες αρχές με καθορισμένες αρμοδιότητες για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, συμπεριλαμβανομένων των φορολογικών αρχών και των αρχών που ασκούν καθήκοντα διερεύνησης ή δίωξης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, των συναφών βασικών αδικημάτων και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, εντοπισμού και κατάσχεσης ή δέσμευσης και δήμευσης περιουσιακών στοιχείων που προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες.»

γ) οι παράγραφοι 9 και 10 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«9. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις που θα καθοριστούν από το εθνικό δίκαιο, όταν η πρόσβαση που αναφέρεται στην παράγραφο 5 στοιχείο β) θα εξέθετε τον πραγματικό δικαιούχο σε κίνδυνο εξαπάτησης, απαγωγής, εκβιασμού, βίας ή εκφοβισμού ή εάν ο πραγματικός δικαιούχος είναι ανήλικος ή με άλλον τρόπο ανίκανος, τα κράτη μέλη δύνανται να προβλέπουν κατά περίπτωση εξαίρεση από την πρόσβαση στο σύνολο ή σε μέρος των πληροφοριών σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο.

Οι εξαιρέσεις που προβλέπονται δυνάμει της παρούσας παραγράφου δεν ισχύουν για τα πιστωτικά ιδρύματα και τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και για τις υπόχρεες οντότητες που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 3) στοιχείο β) όταν πρόκειται για δημοσίους υπαλλήλους.

10. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι τα κεντρικά μητρώα που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου διασυνδέονται μέσω της ευρωπαϊκής κεντρικής πλατφόρμας που συστάθηκε με το άρθρο 4α παράγραφος 1 της οδηγίας 2009/101/ΕΚ. Η σύνδεση των κεντρικών μητρώων των κρατών μελών με την πλατφόρμα συστήνεται σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές και διαδικασίες που καθορίζονται από τις εκτελεστικές πράξεις που έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 4γ της οδηγίας 2009/101/ΕΚ.

Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου διατίθενται μέσω του συστήματος διασύνδεσης των μητρώων που συστάθηκε με το άρθρο 4α παράγραφος 2 της οδηγίας 2009/101/ΕΚ, σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες των κρατών μελών που εφαρμόζουν την παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου.

Τα κράτη μέλη συνεργάζονται μεταξύ τους και με την Επιτροπή με σκοπό να εφαρμόσουν τους διάφορους τύπους πρόσβασης σύμφωνα με την παράγραφο 5.»

(10) Το άρθρο 31 τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι αυτό το άρθρο ισχύει για τα καταπιστεύματα και άλλα είδη νομικών ρυθμίσεων που έχουν δομή ή λειτουργία παρεμφερή με τα καταπιστεύματα, όπως, μεταξύ άλλων, fiducie, Treuhand ή fideicomiso.

Κάθε κράτος μέλος απαιτεί από τους καταπιστευματοδόχους σε σχήμα ρητής καταπιστευματικής διαχείρισης (express trust) του οποίου η διαχείριση γίνεται στο εν λόγω κράτος μέλος να αποκτούν και να διατηρούν επαρκείς, ακριβείς και επίκαιρες πληροφορίες σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους του καταπιστεύματος. Οι εν λόγω πληροφορίες περιλαμβάνουν την ταυτότητα:

- α) του ιδρυτή·
- β) του καταπιστευματοδόχου·
- γ) του προστάτη (εάν υπάρχει)·
- δ) των δικαιούχων ή της κατηγορίας δικαιούχων· και
- ε) οποιουδήποτε άλλου φυσικού προσώπου ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο επί του καταπιστεύματος.»·

β) παρεμβάλλεται η ακόλουθη παράγραφος 3α:

«3α. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 τηρούνται σε κεντρικό μητρώο που έχει συσταθεί από το κράτος μέλος στο οποίο γίνεται η διαχείριση του καταπιστεύματος.»·

γ) η παράγραφος 4 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«4. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες που διατηρούνται στο μητρώο που αναφέρεται στην παράγραφο 3α είναι προσβάσιμες ταχέως και απεριόριστα από τις αρμόδιες αρχές και ΜΧΠ, χωρίς να ειδοποιούνται τα συμβαλλόμενα μέρη του ενδιαφερόμενου καταπιστεύματος. Εξασφαλίζουν επίσης ότι επιτρέπεται στις υπόχρεες οντότητες η έγκαιρη πρόσβαση στις εν λόγω πληροφορίες, σύμφωνα με τις διατάξεις για τη δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη που προβλέπονται στο κεφάλαιο II. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τα χαρακτηριστικά των εν λόγω μηχανισμών.

Αρμόδιες αρχές που έχουν πρόσβαση στο κεντρικό μητρώο, όπως αναφέρονται στην παράγραφο 3α, είναι οι δημόσιες αρχές με καθορισμένες αρμοδιότητες για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, συμπεριλαμβανομένων των φορολογικών αρχών και των αρχών που ασκούν καθήκοντα διερεύνησης ή δίωξης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, των συναφών βασικών αδικημάτων και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, και κατάσχεσης ή δέσμευσης και δήμευσης περιουσιακών στοιχείων που προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες.»·

δ) παρεμβάλλονται οι ακόλουθες παράγραφοι 4α και 4β:

«4α. Οι πληροφορίες που διατηρούνται στο μητρώο που αναφέρεται στην παράγραφο 3α του παρόντος άρθρου σε σχέση με άλλα καταπιστεύματα εκτός από εκείνα που αναφέρονται στο άρθρο 7β στοιχείο β) της οδηγίας (ΕΚ) 2009/101 είναι προσβάσιμα σε κάθε πρόσωπο ή οργανισμό που μπορεί να αποδείξει ότι έχει έννομο συμφέρον.

Οι πληροφορίες που είναι προσβάσιμες σε άτομα και οργανώσεις που μπορούν να αποδείξουν ότι έχουν έννομο συμφέρον αποτελούνται από το όνομα, τον μήνα και το έτος γέννησης, την υπηκοότητα και τη χώρα διαμονής του πραγματικού δικαιούχου, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 6) στοιχείο β).

4β. Κάθε φορά που συνάπτεται νέα πελατειακή σχέση με καταπίστευμα ή άλλη νομική ρύθμιση που υπόκειται σε καταχώριση πληροφοριών σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους σύμφωνα με την παράγραφο 3α, οι υπόχρεες οντότητες συγκεντρώνουν αποδεικτικά στοιχεία της καταχώρισης, όπου είναι δυνατόν.»

ε) παρεμβάλλεται η ακόλουθη παράγραφος 7α:

«7α. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις που καθορίζονται από το εθνικό δίκαιο, όταν η πρόσβαση που αναφέρεται στις παραγράφους 4 και 4α θα εξέθετε τον πραγματικό δικαιούχο σε κίνδυνο εξαπάτησης, απαγωγής, εκβιασμού, βίας ή εκφοβισμού ή εάν ο πραγματικός δικαιούχος είναι ανήλικος ή με άλλον τρόπο ανίκανος, τα κράτη μέλη δύνανται να προβλέπουν κατά περίπτωση εξαίρεση από την πρόσβαση στο σύνολο ή σε μέρος των πληροφοριών σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο.

Οι εξαιρέσεις που προβλέπονται δυνάμει του πρώτου εδαφίου δεν ισχύουν για τα πιστωτικά ιδρύματα και τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και για τις υπόχρεες οντότητες που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 3) στοιχείο β) όταν πρόκειται για δημοσίους υπαλλήλους.

Όταν ένα κράτος μέλος αποφασίσει να καθιερώσει εξαίρεση σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο, δεν περιορίζει την πρόσβαση σε πληροφορίες από τις αρμόδιες αρχές και τις ΜΧΠ.»

στ) η παράγραφος 8 διαγράφεται·

ζ) η παράγραφος 9 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«9. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι τα κεντρικά μητρώα που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου διασυνδέονται μέσω της ευρωπαϊκής κεντρικής πλατφόρμας που συστάθηκε με το άρθρο 4α παράγραφος 1 της οδηγίας 2009/101/ΕΕ. Η σύνδεση των κεντρικών μητρώων των κρατών μελών με την πλατφόρμα συστήνεται σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές και διαδικασίες που καθορίζονται από τις εκτελεστικές πράξεις που έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 4γ της οδηγίας 2009/101/ΕΚ.

Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου διατίθενται μέσω του συστήματος διασύνδεσης των μητρώων που συστάθηκε με το άρθρο 4α παράγραφος 2 της οδηγίας 2009/101/ΕΕ, σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες των κρατών μελών που εφαρμόζουν τις παραγράφους 4 και 5 του παρόντος άρθρου.

Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι μόνον οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1, οι οποίες είναι επικαιροποιημένες και αντιστοιχούν στους πραγματικούς δικαιούχους, διατίθενται μέσω των εθνικών τους μητρώων και μέσω του συστήματος διασύνδεσης των μητρώων, και η πρόσβαση στις εν λόγω πληροφορίες συνάδει με τους κανόνες προστασίας των δεδομένων.

Τα κράτη μέλη συνεργάζονται με την Επιτροπή με σκοπό να εφαρμόσουν τους διάφορους τύπους πρόσβασης σύμφωνα με τις παραγράφους 4 και 4α του παρόντος άρθρου.»

η) προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος 10:

«10. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, η διαχείριση ενός καταπιστεύματος θεωρείται ότι γίνεται σε κάθε κράτος μέλος όπου είναι εγκατεστημένοι οι καταπιστευματοδόχοι.»

(11) Το άρθρο 32 τροποποιείται ως εξής:

α) στην παράγραφο 3, πρώτο εδάφιο, η τέταρτη πρόταση αντικαθίσταται από ακόλουθο κείμενο:

«Μπορεί να λαμβάνει και να χρησιμοποιεί πληροφορίες από οποιαδήποτε υπόχρεη οντότητα.»

β) προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος 9:

«9. Στο πλαίσιο των καθηκόντων της, κάθε ΜΧΠ δύναται να λαμβάνει από κάθε υπόχρεη οντότητα πληροφορίες για τους σκοπούς που ορίζονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, ακόμη και αν η εν λόγω υπόχρεη οντότητα δεν υπέβαλε προηγούμενη έκθεση, σύμφωνα με το άρθρο 33 παράγραφος 1 στοιχείο α).»

(12) παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο 32α:

«Άρθρο 32α

1. Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν αυτοματοποιημένους κεντρικούς μηχανισμούς, όπως κεντρικά μητρώα ή κεντρικά συστήματα ηλεκτρονικής ανάκτησης δεδομένων, που επιτρέπουν την εξακρίβωση, εγκαίρως, οποιωνδήποτε φυσικών ή νομικών προσώπων που κατέχουν ή ελέγχουν λογαριασμούς πληρωμής, όπως ορίζονται στην οδηγία 2007/64/EK και τραπεζικών λογαριασμών που τηρούνται από πιστωτικό ίδρυμα εντός της επικράτειάς τους. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τα χαρακτηριστικά των εν λόγω εθνικών μηχανισμών.

2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες που διατηρούνται στους κεντρικούς μηχανισμούς που αναφέρονται στην παράγραφο 1 είναι άμεσα προσβάσιμες, σε εθνικό επίπεδο, στις ΜΧΠ και τις αρμόδιες αρχές για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους βάσει της παρούσας οδηγίας. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι κάθε ΜΧΠ δύναται να παρέχει εγκαίρως, σύμφωνα με το άρθρο 53, σε οποιεσδήποτε άλλες ΜΧΠ πληροφορίες που διατηρούνται στους κεντρικούς μηχανισμούς που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

3. Οι ακόλουθες πληροφορίες είναι προσβάσιμες και έχουν δυνατότητα αναζήτησης μέσω των κεντρικών μηχανισμών που αναφέρονται στην παράγραφο 1:

- για τον κάτοχο λογαριασμού πελάτη και κάθε πρόσωπο που σκοπεύει να ενεργήσει για λογαριασμό του πελάτη: το ονοματεπώνυμο, συμπληρωμένο με τα άλλα στοιχεία αναγνώρισης που απαιτούνται σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο του άρθρου 13 παράγραφος 1 στοιχείο α) ή ένας μοναδικός αριθμός αναγνώρισης·
- για τον πραγματικό δικαιούχο του κατόχου λογαριασμού πελάτη: το ονοματεπώνυμο, συμπληρωμένο με τα άλλα στοιχεία αναγνώρισης που απαιτούνται σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο του άρθρου 13 παράγραφος 1 στοιχείο β) ή ένας μοναδικός αριθμός αναγνώρισης·
- για τον τραπεζικό λογαριασμό ή τον λογαριασμό πληρωμών: ο αριθμός IBAN και η ημερομηνία ανοίγματος και κλεισίματος του λογαριασμού.»

(13) Στο άρθρο 33 παράγραφος 1, το στοιχείο β) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«β) παρέχοντας αμελλητί στη ΜΧΠ, κατόπιν αιτήματός της, όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες.»

(14) στο άρθρο 39, η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Η απαγόρευση της παραγράφου 1 δεν εμποδίζει τη γνωστοποίηση μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων και χρηματοπιστωτικών οργανισμών από τα κράτη μέλη, υπό τον όρο να ανήκουν στον ίδιο όμιλο, ή μεταξύ των εν λόγω ιδρυμάτων ή οργανισμών και των υποκαταστημάτων τους και των θυγατρικών που ευρίσκονται σε τρίτες χώρες, των οποίων την κυριότητα έχουν κατά πλειοψηφία, εφόσον τα εν λόγω υποκαταστήματα και οι εν λόγω θυγατρικές συμμορφώνονται πλήρως προς τις πολιτικές και τις διαδικασίες που ισχύουν σε επίπεδο ομίλου, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών για την ανταλλαγή πληροφοριών εντός του ομίλου, σύμφωνα με το άρθρο 42 και εφόσον οι εν λόγω πολιτικές και διαδικασίες ομίλου πληρούν τις απαιτήσεις που ορίζονται στην παρούσα οδηγία.»

(15) στο άρθρο 40, η παράγραφος 1 τροποποιείται ως εξής:

α) τα στοιχεία α) και β) αντικαθίστανται από τα ακόλουθα:

«α) στην περίπτωση της διαδικασίας δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, αντίγραφο των εγγράφων και των πληροφοριών που απαιτούνται για τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη που ορίζονται στο κεφάλαιο II, συμπεριλαμβανομένων, όπου είναι διαθέσιμες, πληροφοριών που αποκτώνται με μέσα ηλεκτρονικής ταυτοποίησης, όπως ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 910/2014, για χρονικό διάστημα πέντε ετών μετά το τέλος της επιχειρηματικής τους σχέσης με τον πελάτη ή μετά την ημερομηνία της περιστασιακής συναλλαγής»

β) τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία και αρχεία των συναλλαγών, που συνίστανται στα πρωτότυπα έγγραφα ή σε αντίγραφα τα οποία γίνονται δεκτά σε δικαστικές διαδικασίες σύμφωνα με την εφαρμοστέα εθνική νομοθεσία, συμπεριλαμβανομένων, όπου είναι διαθέσιμες, πληροφοριών που αποκτώνται με μέσα ηλεκτρονικής ταυτοποίησης, όπως ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 910/2014, τα οποία είναι αναγκαία για τον προσδιορισμό των συναλλαγών, για χρονικό διάστημα πέντε ετών μετά το τέλος της επιχειρηματικής τους σχέσης με τον πελάτη ή μετά την ημερομηνία της περιστασιακής συναλλαγής.»

β) προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

«Το δεύτερο εδάφιο εφαρμόζεται επίσης σε σχέση με τα δεδομένα που είναι προσβάσιμα μέσω των κεντρικών μηχανισμών που αναφέρονται στο άρθρο 32α.»

(16) στο άρθρο 47, η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι οι πάροχοι υπηρεσιών ανταλλαγής μεταξύ των εικονικών νομισμάτων και παραστατικών νομισμάτων, οι πάροχοι υπηρεσιών

θεματοφυλακής ψηφιακών πορτοφολιών, τα ανταλλακτήρια συναλλάγματος και οι υπηρεσίες ρευστοποίησης επιταγών, καθώς και οι φορείς παροχής υπηρεσιών σε εταιρείες καταπιστευματικής διαχείρισης και σε επιχειρήσεις έχουν λάβει άδεια ή έχουν εγγραφεί σε μητρώο, ενώ οι πάροχοι υπηρεσιών τυχερών παιχνιδιών υπόκεινται σε ρυθμίσεις.»

- (17) Το άρθρο 49 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 49

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι ιθύνοντες, οι ΜΧΠ, οι εποπτικές αρχές και άλλες αρμόδιες αρχές, που συμμετέχουν στην ΚΕΧ/ΧΤ, όπως οι φορολογικές αρχές, να διαθέτουν αποτελεσματικούς μηχανισμούς που να τους επιτρέπουν να συνεργάζονται και να συντονίζονται σε εθνικό επίπεδο όσον αφορά την ανάπτυξη και την εφαρμογή πολιτικών και δραστηριοτήτων για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, μεταξύ άλλων, με σκοπό την εκπλήρωση της υποχρέωσής τους δυνάμει του άρθρου 7.»

- (18) Στο τμήμα 3 του κεφαλαίου VI, προστίθεται το ακόλουθο υποτίμημα IIα:

**«Υποτίμημα IIα
Συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών**

Άρθρο 50α

Τα κράτη μέλη δεν απαγορεύουν ή θέτουν παράλογους ή υπερβολικά περιοριστικούς όρους στην ανταλλαγή πληροφοριών ή τη συνδρομή μεταξύ αρμόδιων αρχών. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι αρμόδιες αρχές δεν απορρίπτουν αίτημα για συνδρομή με την αιτιολόγηση ότι:

α) το αίτημα θεωρείται επίσης ότι περιλαμβάνει φορολογικά θέματα·

β) η εθνική νομοθεσία απαιτεί από την υπόχρεη οντότητα να τηρεί απόρρητο ή εμπιστευτικότητα, εκτός εάν οι σχετικές πληροφορίες που ζητούνται διατηρούνται σε περιπτώσεις όπου ισχύει νομικό προνόμιο ή νομικό επαγγελματικό απόρρητο·

γ) βρίσκεται σε εξέλιξη έρευνα, διερεύνηση ή διαδικασία στο κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα, εκτός εάν η συνδρομή θα παρεμπόδιζε την εν λόγω έρευνα, διερεύνηση ή διαδικασία·

δ) η φύση ή η κατάσταση της αιτούσας ομολόγου αρχής είναι διαφορετική από εκείνη της αρμόδιας αρχής προς την οποία απευθύνεται το αίτημα.»

- (19) στο άρθρο 53 η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι ΜΧΠ ανταλλάσσουν, αυθόρμητα ή κατόπιν αιτήματος, κάθε πληροφορία που μπορεί να είναι χρήσιμη για την επεξεργασία ή την ανάλυση πληροφοριών από τη ΜΧΠ όσον αφορά τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, καθώς και το εμπλεκόμενο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ανεξάρτητα από το είδος των συναφών

βασικών αδικημάτων και ακόμη και αν το είδος των συναφών βασικών αδικημάτων δεν αναγνωρίζεται κατά την ανταλλαγή.»·

β) στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2, η δεύτερη περίοδος αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Η εν λόγω ΜΧΠ λαμβάνει πληροφορίες σύμφωνα με το άρθρο 32 παράγραφος 9 και διαβιβάζει χωρίς καθυστέρηση τις απαντήσεις.» ·

(20) Στο άρθρο 55, η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η προηγούμενη συγκατάθεση της ερωτώμενης ΜΧΠ για τη διάδοση των πληροφοριών στις αρμόδιες αρχές παρέχεται αμελλητί και στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, ανεξάρτητα από τον τύπο των συναφών βασικών αδικημάτων. Η ερωτώμενη ΜΧΠ δεν αρνείται να δώσει τη συγκατάθεσή της για τη διάδοση των πληροφοριών, εκτός εάν αυτό δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων της για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, θα μπορούσε να παρακωλύσει τη διενέργεια ποινικής έρευνας, θα ήταν σαφώς δυσανάλογο προς τα έννομα συμφέροντα ενός φυσικού ή νομικού προσώπου ή του κράτους μέλους της ερωτώμενης ΜΧΠ ή διαφορετικά δεν θα συμμορφωνόταν με θεμελιώδεις αρχές της εθνικής νομοθεσίας του εν λόγω κράτους μέλους. Οιαδήποτε τέτοια άρνηση συγκατάθεσης επεξηγείται δεόντως.»·

(21) το άρθρο 57 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 57

Οι διαφορές μεταξύ των ορισμών των φορολογικών εγκλημάτων σύμφωνα με το εκάστοτε εθνικό δίκαιο δεν εμποδίζουν την ικανότητα των ΜΧΠ να παρέχουν συνδρομή σε άλλη ΜΧΠ και δεν περιορίζουν την ανταλλαγή, τη διάδοση και τη χρήση πληροφοριών σύμφωνα με τα άρθρα 53, 54 και 55.»·

(22) Στο άρθρο 65, προστίθεται το ακόλουθο δεύτερο εδάφιο:

«Η έκθεση συνοδεύεται, αν είναι απαραίτητο, από κατάλληλες προτάσεις, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, εκείνων σε σχέση με εικονικά νομίσματα, εξουσιοδοτήσεις για τη σύσταση και τη διατήρηση κεντρικής βάσης δεδομένων για την καταχώριση των ταυτοτήτων των χρηστών και των διευθύνσεων πορτοφολιού που είναι προσβάσιμες στις ΜΧΠ, καθώς και φόρμες για τη δήλωση των στοιχείων από τους ίδιους τους χρήστες εικονικών νομισμάτων.»·

(23) στο άρθρο 66, η πρώτη παράγραφος αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Οι οδηγίες 2005/60/EK και 2006/70/EK καταργούνται από την 1η Ιανουαρίου 2017.»·

- (24) στο άρθρο 67 παράγραφος 1, το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που απαιτούνται για να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία το αργότερο την 1η Ιανουαρίου 2017. Κοινοποιούν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των μέτρων αυτών.»

- (25) στο παράρτημα III σημείο 2), το στοιχείο γ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«γ) επιχειρηματικές σχέσεις ή συναλλαγές εξ αποστάσεως, (χωρίς φυσική παρουσία των μερών), χωρίς ορισμένες διασφαλίσεις όπως μέσα ηλεκτρονικής ταυτοποίησης ή σχετικές υπηρεσίες εμπιστοσύνης όπως ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 910/2014.»

Άρθρο 2

Τροποποιήσεις της οδηγίας 2009/101/ΕΚ

Η οδηγία 2009/101/ΕΚ τροποποιείται ως εξής:

- 1) Στο κεφάλαιο 1 εισάγεται το ακόλουθο άρθρο 1α:

Άρθρο 1α

Πεδίο εφαρμογής

Τα μέτρα για τη γνωστοποίηση πληροφοριών σχετικά με την πραγματική κυριότητα ισχύουν όσον αφορά τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις των κρατών μελών σε σχέση με:

α) εταιρικές και άλλες νομικές οντότητες που αναφέρονται στο άρθρο 30 της οδηγίας 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου*, συμπεριλαμβανομένων των τύπων εταιρειών που αναφέρονται στο άρθρο 1 της παρούσας οδηγίας, με εξαίρεση τις μη κερδοσκοπικές·

β) καταπιστεύματα που αποτελούνται από οποιοδήποτε περιουσιακό στοιχείο που διατηρείται από ή για λογαριασμό προσώπου που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα η οποία συνίσταται ή περιλαμβάνει τη διαχείριση καταπιστευμάτων και ενεργεί ως καταπιστευματοδόχος ενός καταπιστεύματος κατά τη διάρκεια της εν λόγω επιχειρηματικής δραστηριότητας με σκοπό την αποκόμιση κέρδους, καθώς και άλλα είδη νομικών ρυθμίσεων που έχουν δομή ή λειτουργία παρεμφερή με τα εν λόγω καταπιστεύματα.

*Οδηγία (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και την

2) Στο κεφάλαιο 2 εισάγεται το ακόλουθο άρθρο 7β:

«Άρθρο 7β

Δημοσιοποίηση πληροφοριών σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα μέτρα που απαιτούνται για να εξασφαλιστεί η υποχρεωτική γνωστοποίηση από τις οντότητες που αναφέρονται στο άρθρο 1α στοιχεία α) και β) της παρούσας οδηγίας επαρκών, ακριβών και επίκαιρων πληροφοριών σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο τους, σύμφωνα με τα άρθρα 30 και 31 της οδηγίας 2015/849.

Οι πληροφορίες αποτελούνται από το όνομα, τον μήνα και το έτος γέννησης, την υπηκοότητα και τη χώρα διαμονής του πραγματικού δικαιούχου, καθώς επίσης και το είδος και την έκταση των δικαιωμάτων που κατέχει.

2. Η δημοσιοποίηση πληροφοριών σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1, διασφαλίζεται μέσω των κεντρικών μητρώων που αναφέρονται στο άρθρο 30 παράγραφος 3 και στο άρθρο 31 παράγραφος 3α της οδηγίας 2015/849.
3. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου διατίθενται στο κοινό επίσης μέσω του συστήματος διασύνδεσης των μητρώων που αναφέρεται στο άρθρο 4α παράγραφος 2.
4. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις που καθορίζονται από το εθνικό δίκαιο, όταν η πρόσβαση στις πληροφορίες που αναφέρεται στην παράγραφο 1 θα εξέθετε τον πραγματικό δικαιούχο σε κίνδυνο εξαπάτησης, απαγωγής, εκβιασμού, βίας ή εκφοβισμού ή εάν ο πραγματικός δικαιούχος είναι ανήλικος ή με άλλον τρόπο ανίκανος, τα κράτη μέλη δύνανται να προβλέπουν κατά περίπτωση εξαίρεση από την υποχρεωτική γνωστοποίηση του συνόλου ή μέρους των πληροφοριών σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο.
5. Τα προσωπικά δεδομένα των πραγματικών δικαιούχων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 γνωστοποιούνται με σκοπό να δίνεται η δυνατότητα σε τρίτους και στην κοινωνία των πολιτών στο σύνολό της να γνωρίζουν ποιοι είναι οι πραγματικοί δικαιούχοι, συμβάλλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στην αποτροπή της κατάχρησης των νομικών οντοτήτων και των νομικών ρυθμίσεων μέσω ενισχυμένης δημόσιας εξέτασης. Για τον σκοπό αυτό, αυτές οι πληροφορίες παραμένουν διαθέσιμες στο κοινό μέσω των εθνικών μητρώων και μέσω του συστήματος διασύνδεσης των μητρώων όχι πάνω από 10 έτη μετά τη διαγραφή της εταιρείας από το μητρώο.».

Άρθρο 3

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία το αργότερο έως την 1η Ιανουαρίου 2017. Κοινοποιούν αμέσως την Επιτροπή για το κείμενο των εν λόγω διατάξεων.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, αυτές περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς αυτής καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιωδών διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 4

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την τρίτη ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 5

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Στρασβούργο,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος